

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Michał Jędrzejczyk

KAP.410.1.1.2024

Pan
Krzysztof Gawkowski
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Cyfryzacji
ul. Królewska 27
00-060 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały nr 53/2024
Kolegium Najwyższej Izby Kontroli z dnia 4 czerwca 2024 r.

P/24/001 Wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 27 – Informatyzacja
oraz wykonanie planu finansowego Funduszu – Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Ministerstwo Cyfryzacji (dalej: Ministerstwo lub MC) ¹ , Kancelaria Prezesa Rady Ministrów (dalej: KPRM) w okresie od 6 października 2020 r. do 30 kwietnia 2023 r. ²
Kierownik jednostki kontrolowanej	Krzysztof Gawkowski - Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Cyfryzacji (dalej: Minister) od 13 grudnia 2023 r. ³ W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: <ul style="list-style-type: none">• Marlena Magdalena Małag, kierująca działem informatyzacja⁴ – Minister Rozwoju i Technologii, od 27 listopada 2023 r.⁵ do 12 grudnia 2023 r.⁶;• Janusz Cieszyński – Minister Cyfryzacji, od 6 kwietnia 2023 r.⁷ do 26 listopada 2023 r.⁸;• Mateusz Morawiecki – Prezes Rady Ministrów, Minister Cyfryzacji, od 6 października 2020 r.⁹ do 5 kwietnia 2023 r.¹⁰.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Administracji Publicznej.
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Beata Czarnecka, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KAP/9/2024 z 4 stycznia 2024 r.2. Justyna Głowacka, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KAP/11/2024 z 4 stycznia 2024 r.3. Mariusz Czarnecki, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KAP/10/2024 z 4 stycznia 2024 r.4. Tomasz Emiljan, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr KAP/12/2024 z 4 stycznia 2024 r.5. Arkadiusz Kuliński, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KAP/26/2024 z 30 stycznia 2024 r.

(akta kontroli str. 1-10)

Cel kontroli

¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 kwietnia 2023 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Cyfryzacji (Dz. U. poz. 781), weszło w życie z dniem 1 maja 2023 r.

² Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 października 2020 r. w sprawie zniesienia Ministerstwa Cyfryzacji (Dz. U. poz. 1730), z mocą od dnia 6 października 2020 r., zniesione zostało Ministerstwo Cyfryzacji, a pracownicy dotychczasowego Ministerstwa Cyfryzacji obsługujący sprawy działu informatyzacja zostali włączeni do KPRM. Zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Cyfryzacji (Dz.U. poz. 1716), od 6 października 2020 r. do 30 kwietnia 2023 r. obsługę Ministra zapewniała KPRM.

³ Postanowienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 grudnia 2023 r. nr 1131.45.2023 o powołaniu w skład Rady Ministrów (M.P. poz. 1383).

⁴ Na mocy rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 listopada 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju i Technologii (Dz. U. poz. 2589) obsługę ministra zapewnia w zakresie działu administracji rządowej informatyzacja – Ministerstwo Cyfryzacji.

⁵ Postanowienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 27 listopada 2023 r. nr 1131.39.2023 o powołaniu w skład Rady Ministrów (M.P. poz. 1288).

⁶ Postanowienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 11 grudnia 2023 r. nr 1131.43.2023 o przyjęciu dymisji Rady Ministrów (M.P. poz. 1379).

⁷ Postanowienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 kwietnia 2023 r. o zmianie w składzie Rady Ministrów nr 1131.17.2023 (M.P. poz. 391).

⁸ Postanowienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 listopada 2023 r. nr 1131.34.2023 o przyjęciu dymisji Rady Ministrów (M.P. poz. 1221) na podstawie którego m.in. powierzono dalsze sprawowanie obowiązków do czasu powołania nowej Rady Ministrów.

⁹ Postanowienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 października 2020 r. o zmianie w składzie Rady Ministrów nr 1131.27.2020 (M.P. poz. 896).

¹⁰ Postanowienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 kwietnia 2023 r. o odwołaniu Ministra Cyfryzacji nr 1131.16.2023 (M.P. poz. 390).

¹¹ Dz.U. z 2022 r. poz. 623 (dalej: ustawa o NIK).

II. Cel i zakres kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny:

- wykonania budżetu państwa na rok 2023, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 27 – Informatyzacja oraz ocena wykonania planu finansowego dysponenta III stopnia – Ministerstwa,
- wykonania w 2023 r. planu finansowego państwowego funduszu celowego – Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców (dalej: Fundusz CEPiK lub Fundusz) pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta Funduszu.

Celem kontroli było również określenie stanu przygotowania do absorpcji środków w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (dalej: KPO) w ramach części 27.

W odniesieniu do części budżetowej 27 ocenie podlegały w szczególności:

- realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań,
- nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹² (dalej: ufp), w tym:
 - a) nadzór nad wykonaniem planów finansowych podległych jednostek,
 - b) nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 27 – Informatyzacja.

Ponadto, przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

W odniesieniu do Funduszu CEPiK ocenie podlegały w szczególności:

- planowanie i realizacja przychodów Funduszu,
- planowanie i wykonanie kosztów oraz efekty realizowanych zadań, w tym stopień ich realizacji,
- gospodarowanie wolnymi środkami,
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań.

Zakres kontroli

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:

- w zakresie części 27 budżetu państwa:
 - analizy realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,
 - kontroli prawidłowości zmian budżetu dokonywanych w części 27 – Informatyzacja w trakcie roku budżetowego,
 - kontroli prawidłowości zmian wynikających z podziału rezerw celowych,
 - kontroli prawidłowości dokonanych blokad,
 - kontroli przestrzegania ustalonych dla części 27 limitów wydatków, w tym limitów na wynagrodzenia,
 - kontroli wykorzystania środków otrzymanych z rezerw celowych,
 - szczegółowej analizy wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia (MC),

¹² Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.

- kontroli prawidłowości udzielania i realizacji wybranych zamówień publicznych,
 - analizy przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji,
 - analizy stanu zobowiązań,
 - analizy prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,
 - analizy stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań,
 - analizy stosowanych przez dysponenta instrumentów nadzoru nad wykonaniem budżetu państwa i budżetu środków europejskich przez podległe jednostki finansowane w ramach części 27 – Informatyzacja;
- w odniesieniu do Funduszu CEPiK:
 - analizy wykonania planu przychodów,
 - analizy stanu należności pozostałych do zapłaty,
 - analizy realizacji kosztów,
 - analizy realizacji zadań oraz efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,
 - szczegółowej analizy wybranej próby wydatków,
 - analizy wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,
 - analizy stanu zobowiązań,
 - analizy prawidłowości sporządzenia sprawozdań,
 - analizy stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.*

III. Ocena ogólna kontrolowanej działalności¹³

A. Część 27 – Informatyzacja

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia w formie opisowej wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 27 – Informatyzacja.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Szczegółowe badanie próby wydatków w części 27 – Informatyzacja wykazało, że dokonywano ich zgodnie z planem finansowym oraz umowami, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in.:

- niedokonania niezwłocznie blokady wydatków w kwocie 31 346,8 tys. zł, co NIK ocenia jako nierzetelne,
- braku planu rzeczowo-finansowego wydatków majątkowych na 2023 r. dysponenta III stopnia MC, co NIK ocenia jako nierzetelne,
- wykazania w rocznym sprawozdaniu Rb-27 dysponenta głównego, w zaległościach netto należności w kwocie 151,4 tys. zł, której termin płatności nie minął, co było niezgodne z § 5 ust. 2 pkt 5 instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa stanowiącej załącznik nr 35 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁴,
- niewykazania w sprawozdaniu Rb-27 dysponenta III stopnia należności spornych w łącznej kwocie 4 277,7 tys. zł, co było niezgodne z § 5 ust. 2 pkt 2 instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje w formie opisowej sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i wybrane sprawozdania w zakresie operacji finansowych.

¹³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2023 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

¹⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 454 (dalej: instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych).

Łączne sprawozdania w części 27 – Informatyzacja zostały zaopiniowane pozytywnie, podobnie jak sprawozdania budżetowe oraz w zakresie operacji finansowych dysponenta głównego i dysponenta III stopnia (MC), z wyjątkiem sprawozdań Rb-27: dysponenta głównego, które NIK opiniuje w formie opisowej oraz dysponenta III stopnia oraz łączne, które NIK opiniuje negatywnie.

Na negatywną opinię sprawozdania Rb-27 dysponenta III stopnia i w związku z tym sprawozdania łącznego wpływ miała skala stwierdzonej nieprawidłowości.

W ocenie NIK powyższe nieprawidłowości wskazują na nieskuteczny nadzór i kontrolę dysponenta części 27 nad wykonaniem budżetu państwa, sprawowane na podstawie art. 175 ust. 1 i 2 ufp.

Działania Ministra Cyfryzacji w zakresie przygotowania do absorpcji środków z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz realizacji inwestycji i reform finansowanych z tego instrumentu nie wpływają na ocenę wykonania budżetu państwa w 2023 r. w części 27 – Informatyzacja.

B. Fundusz Celowy – Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia w formie opisowej wykonanie planu finansowego na 2023 r. Funduszu Celowego – Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Szczegółowe badanie kosztów Funduszu CEPiK wykazało, że zostały one poniesione na zakupy i usługi służące realizacji celów Funduszu oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. NIK pozytywnie opiniuje sprawozdania Rb-40 i Rb-33 za 2023 r. sporządzone przez dysponenta Funduszu CEPiK.

W 2023 r. dysponent Funduszu CEPiK nadal nie posiadał rzetelnych danych zgodnych ze stanem faktycznym na temat stanu należności Funduszu, co świadczy o niezrealizowaniu wniosków pokontrolnych NIK dotyczących kontynuowania działań mających na celu ustalenie kwoty należności oraz należności przeterminowanych Funduszu i wprowadzenie skutecznego mechanizmu ich bieżącej weryfikacji.

Ponadto dysponent Funduszu CEPiK kolejny rok z rzędu nie podejmował skutecznych działań zmierzających do zakończenia budowy systemu CEPiK 2.0 w zakresie Centralnej Ewidencji Kierowców 2.0 (dalej: CEK 2.0), co należy do podstawowych celów Funduszu. Tym samym nie zrealizował wniosku pokontrolnego NIK w tym zakresie.

Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe kontrolowanej działalności¹⁵

A. Część 27 – Informatyzacja

OBSZAR

1. Dochody budżetowe¹⁶

Opis stanu faktycznego

W ustawie budżetowej na 2023 r.¹⁷ dochody budżetu państwa w części 27 zostały zaplanowane w kwocie 4259,0 tys. zł. Zrealizowano dochody w kwocie 16 647,6 tys. zł, tj. co stanowiło 390,9% planu oraz 71,7% dochodów osiągniętych w 2022 r. (23 213,1 tys. zł). Pochodziły one głównie ze zwrotów dotacji udzielonych w latach ubiegłych oraz odsetek od dotacji i płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, wykorzystanych z naruszeniem procedur, pobranych nienależnie

¹⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako pozytywna, negatywna albo w formie opisowej.

¹⁶ Kwoty dochodów, należności i zaległości wykazano na podstawie skorygowanych sprawozdań (otrzymanych do 8 kwietnia 2024 r.).

¹⁷ Ustawa budżetowa na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r. (Dz.U. z 2023 r. poz. 256), znowelizowana ustawą o zmianie ustawy budżetowej na rok 2023 z dnia 7 lipca 2023 r. (Dz. U. poz. 1574).

lub w nadmiernej wysokości, tj. tytułów trudnych do oszacowania na etapie planowania.

Dochody zrealizowane przez dysponenta III stopnia – Ministerstwo Cyfryzacji w części 27 wyniosły 293,0 tys. zł. Na rok 2023 nie planowano dochodów dysponenta III stopnia – Ministerstwa Cyfryzacji w części 27.

Na koniec 2023 r., zgodnie ze sprawozdaniem Rb-27 z wykonania dochodów budżetowych, w części 27 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 64 265,3 tys. zł, w tym zaległości w kwocie 48 119,7 tys. zł. W porównaniu ze stanem na koniec 2022 r. należności i zaległości były wyższe odpowiednio o 11 523,6 tys. zł (o 21,8%) i 8661,1 tys. zł (o 21,9%). Zwiększenie stanu należności i zaległości dotyczyło jednostki podległej Centrum Projektów Polska Cyfrowa (dalej: CPPC).

Na koniec 2023 r. u dysponenta III stopnia w części 27 wg sprawozdania Rb-27 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w wysokości 2308,6 tys. zł, w całości stanowiące zaległości. W kwocie należności nie zostały ujęte należności sporne w wysokości 4 277,7 tys. zł (szczegółowy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w obszarze Sprawozdawczość*). W porównaniu z 2022 r. należności były niższe o 6563,6 tys. zł (o 74%), a zaległości niższe o 6563,4 tys. zł (o 74,0%).

(akta kontroli str. 639-642, 761-771, 883-968, 1037-1084, 7157-7187, 7502-7517)

OBSZAR 2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa¹⁸

Opis stanu faktycznego

Wydatki budżetu państwa w 2023 r. w części 27 zostały zrealizowane w kwocie 854 215,3 tys. zł, co stanowiło 89,6% planu po zmianach (953 484,4 tys. zł). W porównaniu do 2022 r. wydatki były wyższe o 231 057,7 tys. zł, tj. o 37,1%. Zastępca Dyrektora Biura Ministra (dalej: BM)¹⁹ wyjaśnił, że wzrost wydatków spowodowany jest m.in. pozyskaniem dodatkowych środków z rezerw celowych, w tym na sfinansowanie kosztów budowy, wdrożenia i utrzymania usług elektronicznych tzw. „Usług Wyborczych Mężów Zaufania”.

(akta kontroli str. 883-968, 1037-1084, 1882-1886, 7154-7187, 7502-7517)

Wydatki budżetu państwa dysponenta III stopnia wyniosły 424 340,3 tys. zł, co stanowiło 88,6% planu po zmianach (479 032,7 tys. zł). W porównaniu do roku 2022 wydatki zwiększyły się o 37,0%.

(akta kontroli str. 643-658, 1037-1048)

Plan wydatków budżetu państwa części 27 został zwiększony o 78 319,1 tys. zł środkami z rezerw celowych budżetu państwa, m.in. na budowę i utrzymanie Centralnego Rejestru Wyborców, budowę, wdrożenie i utrzymanie usług elektronicznych tzw. *Usług Wyborczych Mężów Zaufania*, na realizację projektu pn. *Rozwój Systemu Rejestrów Państwowych*, na sfinansowanie wynagrodzeń i dodatków zadaniowych dla pracowników MC zaangażowanych w zadania związane z zapewnieniem działania systemów aplikacji informatycznych. Środki z rezerw celowych zostały wykorzystane w kwocie 56 783,5 tys. zł, tj. w 72,5%. Niewykorzystane środki w wysokości 20 184,9 tys. zł zostały zablokowane przez Ministra Cyfryzacji.

Szczegółowe badanie wykorzystania środków z rezerw celowych w łącznej kwocie 59 199,0 tys. zł, tj. 75,6% rezerw otrzymanych w części 27 wykazało, że zostały one zrealizowane w kwocie 39 862,0 tys. zł, co stanowiło 67,3% środków przyznanych. Wydatkowano je zgodnie z przepisami ufp, m.in. na sfinansowanie wydatków związanych budową i utrzymaniem Centralnego Rejestru Wyborców (22 239,0 tys. zł), realizację projektu *Rozwój Systemu Rejestrów Państwowych*

¹⁸ Kwoty wydatków i zobowiązań wykazane na podstawie skorygowanych sprawozdań Rb-28 (otrzymanych do 8 kwietnia 2024 r.).

¹⁹ Zastępca Dyrektora BM posiadał wydane na czas prowadzenia kontroli upoważnienie BDG.WOP.0103.10.2024 z 14 marca 2024 r. do udzielania i podpisywania w imieniu Dyrektora Generalnego odpowiedzi na pytania kontrolerów w związku z prowadzoną kontrolą.

(3777,0 tys. zł), budowę, wdrożenie i utrzymanie usług elektronicznych tzw. *Usług Wyborczych Mężów Zaufania* (6540,8 tys. zł). Przyczyną niewykorzystania środków według wyjaśnień Zastępcy Dyrektora BM było m.in. mniejsze niż zakładano gromadzenie nagranych materiałów z prac komisji wyborczych przesłanych do Ministra Cyfryzacji przy wykorzystaniu aplikacji *Mąż Zaufania*, a tym samym niższe niż zakładano wykorzystania usług chmurowych niezbędnych do przechowywania nagrań (15 959,2 tys. zł).

(akta kontroli str. 3916-3934, 7502-7680)

W związku z nadmiarem środków Minister Cyfryzacji, na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 2 ufp, podjął 13 decyzji o blokowaniu wydatków w części 27 na łączną kwotę 139 541,1 tys. zł (w tym 49 472,1 tys. zł z budżetu państwa oraz 90 069,0 tys. zł z budżetu środków europejskich), tj. 5,2% planu po zmianach w budżecie państwa i 7,6% planu po zmianach w budżecie środków europejskich.

Kontrolą objęto 11 z 13 decyzji o blokowaniu środków. Głównymi przyczynami dokonania blokad były: niższe wykorzystanie środków na realizację zadań przez CPPC w Programie Operacyjnym Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 (dalej: PO PC) oraz późniejsze rozpoczęcie realizacji programów: Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy na lata 2021-2027 (dalej: FERC) i Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego na lata 2021-2027 (dalej: FERS), zwroty środków dokonane przez beneficjentów, niewydatkowanie środków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń w związku z przedłużającymi się procesami rekrutacji na wolne stanowiska oraz absencją pracowników (107 056,5 tys. zł), niższe wykorzystanie aplikacji *Mąż Zaufania*, a tym samym niższe niż zakładano wykorzystanie usług chmurowych (15 959,2 tys. zł).

W trzech przypadkach stwierdzono, że decyzję o zablokowaniu środków dysponent części 27 podjął w terminie od 34 do 130 dni po uzyskaniu pierwszej informacji o niewydatkowaniu środków od departamentu merytorycznego lub stwierdzenie w komórce merytorycznej, że środki nie zostaną wykorzystane (szczegółowy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 1129-1290, 1830-1858, 2053-2075, 7449-7461, 7466-7472, 7518-7709)

W ramach objętej badaniem próby rezerw celowych oraz blokad dokonanych przez dysponenta części 27 stwierdzono, że Ministerstwo Cyfryzacji 26 września 2023 r. zawarło umowę nr 285/C/DTC/23²⁰ na realizację zadań związanych z budową, wdrożeniem i utrzymaniem Aplikacji „Mąż Zaufania”, która będzie wykorzystywana do wyborów określonych w Kodeksie wyborczym²¹ (w wyborach parlamentarnych, wyborach samorządowych oraz wyborach do europarlamentu), na kwotę ogółem 42 952,7 tys. zł. W ramach rezerwy celowej na sfinansowanie kosztów budowy, wdrożenia i utrzymania usług elektronicznych tzw. *Usług Wyborczych Mężów Zaufania* otrzymano środki w wysokości 22 500,0 tys. zł. Wydatkowano kwotę 6 540,8 tys. zł (tj. 29,1%), w tym na realizację umowy nr 285/C/DTC/23 poniesiono 4 873,1 tys. zł. Blokadą objęto środki w wysokości 15 959,2 tys. zł, tj. 71,0% przyznanych środków.

Obowiązek zapewnienia realizacji zadania *Usługi Wyborcze Mężów Zaufania* został nałożony na ministra właściwego do spraw informatyzacji przepisami prawa, tj. na podstawie ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks wyborczy oraz niektórych innych ustaw²², mocą której w art. 42 Kodeksu wyborczego dodano § 6a²³.

²⁰ Umowę zawarto 26 września 2023 r., na okres o dnia zawarcia do 30 listopada 2024 r.

²¹ Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2408, ze zm.).
²² Dz.U. z 2023 poz. 497.

²³ Materiały zawierające zarejestrowany przebieg czynności, o których mowa w § 5, mogą być przekazywane przez męża zaufania do ministra właściwego do spraw informatyzacji przy użyciu: (...) usługi elektronicznej udostępnionej w publicznej aplikacji mobilnej, o której mowa w art. 19e ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, po uwierzytelnieniu męża zaufania z wykorzystaniem certyfikatu, o którym mowa w art. 19e ust. 2a tej ustawy, wydanego użytkownikowi publicznej aplikacji mobilnej po uwierzytelnieniu w sposób określony w art. 20a ust. 1 tej ustawy, który przechowuje je do czasu stwierdzenia ważności wyborów.

Stwierdzono, że pełnomocnicy komitetów wyborczych do Bazy mężów zaufania zgłosili w 2023 r. 10099 mężów zaufania i ich zastępców. Aplikację pobrano łącznie 772 razy, tj. zaledwie przez 7,6 % uprawnionych osób. Natomiast z wykorzystaniem aplikacji *Mąż Zaufania* materiały przesłało jedynie trzech użytkowników pełniących rolę Mężów Zaufania. Jak wynika z wyjaśnień Zastępcy Dyrektora BM *żaden organ uprawniony do rozpatrywania protestów wyborczych nie wystąpił do Ministra Cyfryzacji o udostępnienie materiałów.*

(akta kontroli str. 1830-1858, 2503-2075, 3799-3915, 7498-7501, 7518-7709)

Zgodnie ze sprawozdaniem łącznym Rb-28 za 2023 r. wydatki w grupie dotacji w części 27 wyniosły 372 324,4 tys. zł²⁴, co stanowiło 92,6% planu po zmianach.

Szczegółowym badaniem objęto 12 spośród 85 umów dotacji sfinansowanych w 2023 r. ze środków dysponenta głównego części 27. Łączna wartość dotacji w badanej próbie wyniosła 75 476,1 tys. zł (kwota wykorzystana), co stanowiło 23,4% wydatków poniesionych na dotacje przez dysponenta głównego w 2023 r.²⁵

Kontrola wykazała, że przyznanie dotacji następowało na podstawie umów sporządzonych zgodnie z wymogami określonymi w art. 150 ufp. W jednym przypadku stwierdzono, że zatwierdzenie rozliczenia sprawozdania końcowego nastąpiło z opóźnieniem w stosunku do terminu określonego w art. 152 ust. 2 ufp. Ponadto analiza zestawienia dotyczącego terminowości zatwierdzania rozliczeń udzielonych w 2023 r. dotacji w ramach części wykazała, że na dzień 11 kwietnia 2024 r. 20 rozliczeń dotacji zostało zatwierdzonych po terminie określonym w art. 152 ust. 2 ufp (szczegółowy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 2046-2075, 2110-3915, 3937-3998, 7518-7680)

Według sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, przeciętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pełnozatrudnionego w 2023 r. wyniosło 12 413,03 zł i było o 1 285,98 zł wyższe niż w 2022 r.

Przeciętne zatrudnienie w 2023 r. w części 27 wyniosło 669 osób i było o 44 osób wyższe niż w 2022 r. U dysponenta III stopnia w części 27 wyniosło 462 osób i było wyższe o 13 osób niż w 2022 r. Pełniąca obowiązki Dyrektora BBF wyjaśniła, że na wzrost zatrudnienia w części 27 miało wpływ m.in. zwiększeniem zakresu zadań realizowanych przez CPPC związanych z FERC oraz FERS oraz projektami MC (Cyfrowa Gmina, Pracownie Aktywnego Korzystania z Technologii, Cyfrowe Koła Gospodyń Wiejskich).

(akta kontroli str. 1291-1298, 1738-1822, 1830-1858, 7518-7680)

W 2023 r. zawarto 13 umów zlecenia²⁶ na łączną kwotę 358,1 tys. zł, co stanowiło 321,5% wydatków poniesionych w 2022 r. na umowy zlecenia. Ponadto zawarto dwie umowy o dzieło na łączną kwotę 26,0 tys. zł. Wzrost wydatków wynikał głównie z zawarcia dodatkowych umów zlecenia w zakresie wsparcia BBF.

(akta kontroli str. 1299-1303, 1738-1813, 7518-7680)

W 2023 r. w części 27 zrealizowano wydatki majątkowe (bez środków na dotacje) w łącznej kwocie 125 441,8 tys. zł, co stanowiło 84,7% planu po zmianach (148 097,6 tys. zł). W porównaniu do 2022 r. nastąpił wzrost wydatków majątkowych o 53 477,1 tys. zł (o 74,3%). Zastępca Dyrektora BM wyjaśnił, że *wzrost wydatków w §605 wynikał z realizacji inwestycji budowlanych, które w roku poprzednim były na etapie planowania. Wzrost wydatków w § 606 wynikał m.in. z konieczności zapewnienia ciągłości funkcjonowania urzędu i funkcjonowania systemów informatycznych RP.*

(akta kontroli str. 643-658, 7518-7709)

²⁴ Kwota obejmuje dotacje na zadania bieżące i zadania inwestycyjne.

²⁵ 321 825,1 tys. zł wg Rb-28 dysponenta głównego z 16.02.2024 r.

²⁶ Z tego: sześć umów zlecenia z osobami wykonującymi zadania podstawowe i siedem umów zlecenia z osobami wykonującymi zadania pomocnicze. Nie zawierano umów zlecenia z pracownikami MC.

W MC na 2023 r. pierwotnie zaplanowano 15 zadań na łączną kwotę 193 984,0 tys. zł, w trakcie roku do realizacji wprowadzono 34 zadania. Plan wydatków majątkowych po zmianach wynosił 139 384,5 tys. zł. Ostatecznie zrealizowano 28 zadań, na łączną kwotę 69 734,5 tys. zł. Ponadto, częściowo zrealizowano 10 zadań na kwotę 52 536,4 tys. zł, a 11 zadań nie zrealizowano²⁷.

W 2023 r. zrealizowano m.in.: przebudowę wentylacji i budowę klimatyzacji, utworzenie Specjalnej Strefy Ochronnej w budynku MC, rozbudowę systemu kontroli dostępu, zakup dwóch sztuk serwerów wraz z licencjami VMware i wsparciem technicznym, prace dotyczące rozwoju Rejestru Dokumentów Paszportowych, Integrację elektronicznej karty urodzenia, zgonu i urodzenia z adnotacją o martwym urodzeniu wraz z modyfikacjami Bazy Usług Stanu Cywilnego, dostawa oprogramowania do statycznej analizy kodu źródłowego (ang. SAST) i aplikacji mobilnych wraz z usługami wsparcia.

(akta kontroli str. 1735-1737, 1814-1822, 1863-2045, 7518-7709)

Ustalono, że w Ministerstwie nie został sporządzony plan rzeczowo-finansowy inwestycji na rok 2023 (szczegółowy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

Szczegółowym badaniem objęto prawidłowość realizacji wydatków budżetu państwa (w tym prawidłowość wyboru trybów udzielenia zamówień publicznych oraz stosowania wyłączeń ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych, dalej: ustawa pzp²⁸) w kwocie 106 325,6 tys. zł (bieżących 49 493,3 tys. zł oraz majątkowych 56 832,3 tys. zł) poniesionych w 2023 r. przez MC (dysponenta III stopnia), co stanowiło 25,1% jego wydatków.

Doboru próby wydatków dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów księgowych za 12 miesięcy 2023 r. oraz odpowiadających im dowodów księgowych dotyczących pozapłaćowych wydatków kontrolowanej jednostki. Próba wylosowana metodą monetarną (MUS – z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości) obejmowała 44 dowody księgowe na łączną kwotę 101 890,9 tys. zł. Uzupełniono ją dobranymi celowo siedmioma dowodami na kwotę 4461,5 tys. zł.

Badanie wydatków wykazało, że dokonywano ich zgodnie z planem finansowym oraz umowami, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami.

We wszystkich zbadanych przypadkach dochowano terminów dokonania kontroli merytorycznej przewidzianych w regulacjach wewnętrznych. W odniesieniu do 16 wydatków dotyczących zakupu środków trwałych/wartości niematerialnych i prawnych stwierdzono, że wystawione zostały wszystkie dokumenty przyjęcia środka trwałego (druki OT), a składniki zostały zaewidencjonowane we właściwej ewidencji. Tym samym wnioski po kontroli Wykonania budżetu państwa w 2022 r., dotyczące: przeprowadzania kontroli merytorycznej dokumentów księgowych w terminach określonych w regulacjach wewnętrznych oraz zapewnienia ujmowania zakupionych składników majątkowych w ewidencji środków trwałych/wartości niematerialnych i prawnych zostały zrealizowane.

(akta kontroli str. 5470-7153, 7518-7680)

W ramach badania próby wydatków skontrolowano prawidłowość stosowania przez dysponenta III stopnia procedur określonych w ustawie pzp oraz w obowiązującym w MC wewnętrznym regulaminie udzielania zamówień publicznych w odniesieniu do czterech postępowań o udzielenie zamówienia publicznego zakończonych w 2023 r., o łącznej wartości 17 058,0 tys. zł brutto (2023 r. wydatkowano kwotę 16 964,1 tys. zł), udzielonych: w trybie podstawowym na podstawie art. 275 pkt 1

²⁷ Dane na podstawie kwestionariusza stanowiącego załącznik do pisma znak BM.WBKN.0810.1.2024 z dnia 15 marca 2024 r. przez Zastępcę Dyrektora BM. W zdaniach ujęto środki na wydatki majątkowe ujęte w § 6050, 6060 oraz z przeznaczeniem na dotacje §§ 6220 i 6230. W kwestionariuszu nie uwzględniono wydatków poniesionych z budżetu środków europejskich oraz z budżetu państwa na współfinansowanie § 6068 i 6069.

²⁸ Dz.U. z 2023 r. poz. 1605, ze zm.

ustawy pzp²⁹, w trybie przetargu nieograniczonego na podstawie art. 129 ust. 1 pkt 1 ustawy pzp³⁰ oraz z wyłączeniem stosowania przepisów ustawy pzp na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 5³¹ oraz art. 11 ust. 1 pkt 6 ustawy pzp³² (dwa zamówienia).

Badanie próby wydatków wykazało, że dokonywano ich zgodnie z zawartymi umowami na zakup usług służących realizacji celów jednostki, prawidłowo stosując obowiązujące przepisy pzp i regulacje wewnętrzne. Jednakże w dwóch przypadkach stwierdzono opóźnienia odpowiednio 52 i 85 dni w publikowaniu ogłoszenia o wykonaniu umowy w Biuletynie Zamówień Publicznych (szczegółowy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 1823-1829, 2046-2052, 2083-2090, 5314-5455, 7502-7680)

W 2023 r. działania promocyjno-reklamowe, finansowane z części 27 budżetu państwa, realizowane były głównie w ramach projektów dofinansowywanych ze środków UE, m.in.:

- „Kampanie edukacyjno-informacyjne” na rzecz upowszechniania korzyści z wykorzystania technologii cyfrowych (finansowane z PO PC) realizowane w okresie od czerwca 2017 r. do grudnia 2023 r.;
- „Rozwój Systemu Rejestrów Państwowych” (finansowane z PO PC), realizowane m.in. w okresie od marca do kwietnia 2023 r. (promocja nowych usług paszportowych) oraz od września do listopada 2023 r. (promocja aplikacji mObywatel oraz mDowodu);
- „Sprawna telekomunikacja mobilna jako klucz do rozwoju i bezpieczeństwa” (finansowane z PO PC) realizowane w latach 2021-2023;
- „Wykorzystanie technologii cyfrowych dla podniesienia kompetencji społeczeństwa w walce ze SMOGiem w Polsce” (finansowane z PO PC);
- „Akademia Innowacyjnych Technologii Cyfrowych” (finansowane z PO PC);
- Programu Otwierania Danych na lata 2021-2027 (finansowanego z FER).

Ponadto, działania te wynikały z ustawy o krajowym systemie Cyberbezpieczeństwie jak i przyjętej Strategii Cyberbezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej na lata 2019-2024.

W roku 2023 na działania promocyjne i reklamowe MC wydatkowało kwotę 46 178,4 tys. zł (z tego 12 120,8 tys. zł poniesiono z budżetu państwa a 34 057,6 tys. zł z budżetu środków europejskich).

Ministerstwo zrealizowało między innymi następujące kampanie:

- Usługi Public Relations oraz konsultingowe, w ramach projektu „Sprawna telekomunikacja mobilna jako klucz do rozwoju i bezpieczeństwa”,
- Kampania informacyjna „Falszywe SMSy”,
- Kampania informacyjna „Włącz weryfikację dwuetapową”,
- Kampania edukacyjno-informacyjnych na rzecz upowszechniania korzyści z technologii cyfrowych, w szczególności kampanii promujących aplikację mObywatel i mDowód oraz kampanii informacyjnych nt. cyberzagrożeń,
- Kampania promująca nowe e-usługi paszportowe,
- Kampania informacyjna ABC Cyberbezpieczeństwa.

Szczegółowym badaniem objęto trzy kampanie³³ w łącznej kwocie 18 920,5 tys. zł (z tego 5137,9 tys. zł z budżetu państwa i 13 782,5 tys. zł z budżetu środków

²⁹ Organizacja warsztatów z noclegiem, transportem i wyżywieniem dla max. 58 osób w dniach 14-15.09.2023 r. (kwota brutto zamówienia: 69,9 tys. zł).

³⁰ Realizacja kampanii edukacyjno-informacyjnych na rzecz upowszechniania korzyści z technologii cyfrowych (kwota brutto zamówienia: 15 000,0 tys. zł).

³¹ Kampania informacyjna „Falszywe SMSy” (kwota brutto zamówienia: 1 845,0 tys. zł).

³² Organizacja spotkania konsultacyjnego w ramach Chińsko-Europejskiego Dialogu w obszarze Cyberbezpieczeństwa (The Sino-European Cyber Dialogue, SECD) wraz zakupem usługi hotelowej (kwota brutto zamówienia: 143,2 tys. zł).

³³ 1. Współorganizacja V Forum Cyberbezpieczeństwa podczas XXXII Forum Ekonomicznego w Karpaczu (usługa logistycznej organizacji, organizacja kolacji dla zaproszonych gości wysokiego szczebla, w tym reprezentantów rządów

europiejskich), co stanowiło 41,0% kosztów poniesionych na działania promocyjno-reklamowe w 2023 r. Stwierdzono, że wydatki zostały poniesione zgodnie z umowami i na wskazane w nich zadania.

Wszystkie umowy na realizację działań w kampaniach informacyjnych wskazywały jakie konkretne działania oraz w jakiej ilości/wysokości wskaźniki mediowe mają być zrealizowane. Każdorazowo, po zakończeniu umowy, wykonawcy przedkładali terminowo do MC raporty poemisyjne, w których wykazywano informację o zrealizowanych emisjach i/lub wskaźnikach mediowych. Dane zaprezentowane w raportach umożliwiały weryfikację spełnienia wymagań określonych w umowach w zakresie założonych parametrów, tj. np. liczby wyświetlanych i emitowanych spotów lub wskaźników mediowych.

Po zakończeniu realizacji umowy osiągnięte efekty i cele wynikające z ww. umów były weryfikowane przez Ministerstwo, w szczególności na podstawie:

- raportów poemisyjnych (w których wykazywano informację o zrealizowanych wskaźnikach mediowych),
- badań świadomości na reprezentatywnej grupie internautów (badania przed, w trakcie i na zakończenie emisji kampanii),
- statystyk wejść na *landing page* kampanii (*cert.pl*, *mobywatel.info*) oraz statystyk pobrań aplikacji *mObywateł*,
- monitoringu liczby zgłoszeń rejestrowanych w NASK.

Dodatkowo po zakończeniu kampanii była przeprowadzona ewaluacja, tj. przygotowano raporty z badań świadomości oraz raporty podsumowujące, osobno dla kampanii nt. cyberzagrożeń i kampanii na temat aplikacji *mObywateł*³⁴.

W oparciu o analizę zrealizowanych w MC działań edukacyjno-informacyjnych w roku 2023 ustalono, że ich finansowanie służyło dotarciu z przekazem do jak największej liczby odbiorców, m.in. w zakresie upowszechniania korzyści z technologii cyfrowych oraz edukacji na temat występujących cyberzagrożeń.

(akta kontroli str. 1373-1734, 2083-2103, 7466-7472, 7502-7709)

Zobowiązania w części 27 na koniec 2023 r. wyniosły 36 564,4 tys. zł i były wyższe o 42,9% niż kwota zobowiązań na koniec 2022 r. (25 591,7 tys. zł). Najwyższy udział miały zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi oraz z tytułu dostaw i usług. Wzrost kwoty zobowiązań na koniec 2023 r. wynikał z większej ilości dokumentów księgowych, których termin płatności przypadał w kolejnym roku budżetowym, w stosunku do analogicznego okresu w 2022 r. Na koniec 2023 r. w części 27 nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(akta kontroli str. 1304-1372, 2104-2109, 7518-7680)

Zgodnie z art. art. 175 ufp ust. 1 pkt 1-3 dysponenti części budżetowych sprawują nadzór i kontrolę nad całością gospodarki finansowej podległych im jednostek

krajów UE, usługa konferansjerska) – 850 613,70 zł poniesiono zgodnie z umową 416/DC/23 przez BERM Spółka z o.o. sp.k. na usługę logistycznej organizacji (umowa na kwotę 869,7 tys. zł); 2. Kampania informacyjna "Falszywe SMSy" - 1784,2 tys. zł poniesione zgodnie z umową nr 430/BPC/22 przez Polsat Media Spółka z o.o., na emisję spotów (umowa na kwotę 1845,0 tys. zł); 3. Realizacja kampanii edukacyjno-informacyjnych na rzecz upowszechniania korzyści z technologii cyfrowych, w szczególności kampanii promujących aplikację *mObywateł* i *mDowód* oraz kampanii informacyjnych nt. cyberzagrożeń (silne hasła, fałszywe sklepy, fałszywe inwestycje):

- 14 974,3 tys. zł (z tego 2 301,5 tys. zł poniesiono z budżetu państwa a 12 672,8 tys. zł z budżetu środków europejskich) poniesiono zgodnie z umową nr 1017/BPC/22 przez Fabrykę Komunikacji Społecznej s.c. m.in. na przygotowanie dokumentów koncepcji kampanii oraz przygotowanie i realizacja elementów kampanii (umowa na kwotę 15 000,0 tys. zł);
- 602,0 tys. zł (z tego 92,5 tys. zł poniesiono z budżetu państwa a 509,5 tys. zł z budżetu środków europejskich) poniesiono zgodnie z umową 52/C/BK/23 przez Telewizję Polską S.A., kampania informacyjna nt. cyberzagrożeń (silne hasła) – emisja spotów (umowa na 602,0 tys. zł);
- 449,8 tys. zł umowa 353/C/23 zrealizowana przez Radio Muzyka Fakty Grupa RMF Sp. z o.o., kampania informacyjna nt. cyberzagrożeń (falszywe inwestycje) – emisja spotów (umowa na kwotę 449,8 tys. zł);
- 259,5 tys. zł (z tego 39,9 tys. zł poniesiono z budżetu państwa a 219,6 tys. zł z budżetu środków europejskich) poniesiono zgodnie z umową nr 152/C/BK/23 przez Polskie Radio S.A., kampania promująca aplikację *mObywateł* oraz *mDowód* – emisja spotów (umowa na kwotę 259,5 tys. zł).

³⁴ Zbiorcze podsumowanie całych kampanii z opisem ich efektów, zawierające także opis działań realizowanych w ramach umów z innymi wykonawcami, np. emisji kampanii w telewizji i radio.

organizacyjnych, w tym nad dokonywaniem przez te jednostki wstępnej oceny celowości poniesionych wydatków oraz realizacją właściwych procedur, wykorzystania dotacji udzielonych z budżetu państwa, realizacji zadań finansowanych z budżetu państwa.

Ustalono, że dysponent części w ramach sprawowanego nadzoru nad gospodarką finansową dwukrotnie zwrócił się do komórek organizacyjnych o przekazanie opisowej informacji nt. realizowanych zadań z budżetu państwa oraz z budżetu środków europejskich w celu sporządzenia w formie opisowej informacji o realizacji budżetu części 27 - Informatyzacja³⁵. Nadzór nad gospodarką finansową, jak wyjaśnił Zastępca Dyrektora BM sprawowany był m.in. poprzez wykorzystanie systemu finansowo-księgowego QNT. Sporządzono również informację o przebiegu realizacji planu finansowego części 27 według stanu na dzień 30 września 2023 r.

Ponadto, Zastępca Dyrektora BM wyjaśnił, że *BBF, poprzez wykorzystanie funkcjonalności w systemie QNT, dokonywało analiz i przekazywało takie informacje również na poziomie operacyjnym w trybie roboczym. Należy mieć również na uwadze fakt, że kierownictwo BBF odbywało spotkania operacyjne na poziomie kierownictwa MC oraz na spotkaniach roboczych, w których uczestniczyło kierownictwo pozostałych k.o. MC w zależności od potrzeby/zakresu tematyki spotkania, na których to podejmowano odpowiednie decyzje kierunkowe na podstawie m.in. prezentowania danych z systemu QNT.*

(akta kontroli str. 1863-2045, 2053-2075, 7518-7680)

Przekazana do kontroli NIK analiza odnosiła się jedynie do wykonania planu finansowego, zaangażowania środków oraz poniesionych wydatków w poszczególnych paragrafach klasyfikacji budżetowej z podziałem na zawarte umowy. Do dnia zakończenia czynności kontrolnych NIK nie przedstawiono opisowych wyników zbiorczych informacji o realizacji budżetu w części 27 sporządzonych w formie opisowej.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Trzy z 11 objętych badaniem decyzji Ministra Cyfryzacji o zablokowaniu planowanych wydatków, dokonane na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 2 ufp, w kwocie 31 346,8 tys. zł, zostały podjęte od 34 do 130 dni po otrzymaniu informacji o wystąpieniu okoliczności uzasadniających ich dokonanie, co było działaniem nierzetelnym. I tak:

- decyzja Ministra Cyfryzacji o blokadzie z 17 listopada 2023 r. na kwotę 3 081,6 tys. zł³⁶ została podjęta po 130 dniach od uzyskaniu przez dysponenta części 27 pierwszej informacji o niewydatkowaniu środków. Dyrektor CPPC 10 lipca 2023 r. wystąpił do MC z wnioskiem o dokonanie blokady. Natomiast BBF dopiero 29 września 2023 r. ³⁷ zwróciło się do DPiS (komórki nadzorującej CPPC) o stanowisko w sprawie tych środków oraz aby określiło sposób reakcji w tym zakresie.

Zastępca Dyrektora BM wyjaśnił, że dokonanie blokady zostało poprzedzone analizą możliwości wykorzystania środków do realizacji innych zadań w ramach Ministerstwa Cyfryzacji. W tym zakresie prowadzona była korespondencja z departamentami merytorycznymi realizującymi projekty zarówno w systemie EZD, jak i mailowo oraz telefonicznie.

- decyzja Ministra Cyfryzacji o blokadzie środków z 19 grudnia 2023 r. na kwotę 15 688,1 tys. zł³⁸ została podjęta po 34 dniach od uzyskania przez MC informacji, że środki nie zostaną wykorzystane. Komórka merytoryczna MC (po otrzymaniu faktury) 15 listopada 2023 r.³⁹ posiadała informację, ile środków zostanie

³⁵ Pismem z dnia 7 września 2023 r. (znak BBF.WPA.315.2.2023 IK: 635884) oraz 12 października 2023 r. (znak BBF.WPA.315.10.2023 IK:654881).

³⁶ Znak BBF.WPA.311.109.2023 IK:674207.

³⁷ Znak BBF.WPA.311.61.2023, IK: 649294).

³⁸ Znak BBF.WPA.311.129.2023 IK:687681.

³⁹ 16 listopada 2023 r. wykonawca przekazał korektę faktury.

wykorzystanych na realizację zadania „Usługi Wyborcze Mężów Zaufania” finansowanego ze środków z rezerwy celowej. Zastępca Dyrektora DTC dopiero 1 grudnia 2023 r. wystąpił do BBF z wnioskiem o dokonanie korekty decyzji uruchamiającej środki z rezerwy celowej zmniejszającej środki o kwotę 15 688,1 tys. zł. Na prośbę BBF wniosek został zmieniony na blokadę środków i ostatecznie 6 grudnia 2023 r. został przekazany do dysponenta środków.

Zastępca Dyrektora BM wyjaśnił, że Departament Transformacji Cyfrowej wystąpił o dokonanie blokady wydatków uruchomionych z rezerwy celowej. Po analizie wniosku Minister Cyfryzacji decyzją z 20.12.2023 r. dokonał blokady zgłoszonych wydatków.

- decyzja⁴⁰ Ministra Cyfryzacji z 21 grudnia 2023 r. na kwotę 12 577,1 tys. zł została podjęta po prawie dwóch miesiącach od uzyskania przez dysponenta części 27 pierwszej informacji o niewydatkowaniu środków. Dyrektor CPPC pismem z 26 października 2023 r. wystąpił z wnioskiem o dokonanie blokady. Następnie BBF⁴¹ wystąpiło do DPiS, który koordynuje projekty w MC, z zapytaniem o potrzebę zagospodarowania części środków. DPiS wyraził zgodę. W związku z koniecznością uzyskania zgody na przeniesienia wydatków pomiędzy programami operacyjnymi w budżecie państwa i środków europejskich dysponent części wystąpił 13 listopada 2023 r. do Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej o stosowną zgodę. Ostatecznie 19 grudnia 2023 r. DPiS przesłał do dysponenta części 27 informację, że kwota ww. środków nie zostanie jednak wykorzystana.

(akta kontroli str. 1129-1290, 1830-1858, 2053-2075, 7449-7472, 7518-7709)

Zdaniem NIK, przedłużający się wewnątrz Ministerstwa proces uzgadniania i podejmowania decyzji o zablokowaniu środków skutkuje brakiem możliwości dalszego ich rozdysponowania przez Ministra Finansów. Należy przy tym zauważyć, że u podstaw stwierdzonych opóźnień nie leżą zdarzenia o charakterze nadzwyczajnym, lecz okoliczności cykliczne, powtarzalne lub możliwe do przewidzenia. Tym samym podejmowanie tych decyzji z opóźnieniem pozostaje w sprzeczności z celem, jakiemu służy blokada środków.

2. Jedno sprawozdanie końcowe⁴² z rozliczenia dotacji udzielonej w 2023 r., zostało zatwierdzone 4 kwietnia 2024 r., tj. z opóźnieniem 36 dni, co było niezgodne z art. 152 ust. 2 ufp, który stanowi, że zatwierdzenie przez dysponenta części budżetowej rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym, przedstawionego przez obowiązującą do tego jednostkę, powinno nastąpić w terminie 30 dni od dnia jego przedstawienia.

Zastępca Dyrektora Biura Ministra wyjaśnił, że ze względu na zakwestionowane części informacji oraz niekompletność dokumentacji niezbędnej do analizy przekazanej przez Beneficjenta, sprawozdanie nie zostało zatwierdzone do 1 marca 2024 r. Beneficjent był kilkakrotnie wzywany do uzupełnienia sprawozdania oraz dokumentacji, co sukcesywnie czynił. Ostateczne sprawozdanie zostało przekazane przez Beneficjenta 15 marca 2024 r. i zatwierdzone 4 kwietnia 2024 r.

Analiza zestawienia dotyczącego zatwierdzania rozliczeń z udzielonych dotacji wykazała, że na dzień 11 kwietnia 2024 r. 20 dotacji udzielonych w 2023 r. nie zostało zatwierdzonych w terminie wynikającym z art. 152 ust. 2 ufp, w tym jedna dotacji nie została nadal rozliczona⁴³.

(akta kontroli str. 2046-2075, 2110-3915, 3937-3998, 7188-7423, 7518-7709)

NIK zwraca uwagę, że art. 152 ust. 2 ufp, stanowi, że zatwierdzenie przez dysponenta części budżetowej rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym, powinno nastąpić w terminie 30 dni od dnia jego przedstawienia.

⁴⁰ Znak BBF.WPA.311.109.2023 IK: 674207.

⁴¹ Pismem z 30 października 2023 r.

⁴² Umowa dotacji nr 113/C/DPiS/23 udzielona Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej – Państwowemu Instytutowi Badawczemu na realizację zadania *Ośłona informacyjna kampanii wyborczej 2023 r.*

⁴³ Zestawienie i wyjaśnienia przekazane przy piśmie z 11.04.2024 r. nr BM.WBKN.0810.1.2024.

W związku ze stwierdzonym przypadkiem nieterminowego zatwierdzenia sprawozdania z udzielonej dotacji wniosek pokontrolny, sformułowany po kontroli NIK wykonania budżetu państwa w 2022 r., w zakresie dokonywania oceny sprawozdań z realizacji zadań finansowanych z dotacji oraz zatwierdzanie rozliczania dotacji w terminach określonych w ufp i procedurach wewnętrznych, pozostaje nadal aktualny.

3. W Ministerstwie nie został sporządzony plan rzeczowo-finansowy wydatków majątkowych dysponenta III stopnia na rok 2023, co NIK ocenia jako nierzetelne.

Pełniąca obowiązku Dyrektora BBF wyjaśniła, że plan rzeczowo-finansowy inwestycji w części 27 Ministerstwa Cyfryzacji na rok 2023 nie został sporządzony.

Zastępca Dyrektora w BM wyjaśnił, że *niniejszy plan rzeczowo-finansowy co do zasady był sporządzany przez Biuro Dyrektora Generalnego KPRM, tak też było z planem na 2022 r. Plan na 2023 r. nie został sporządzony przez właściwe komórki KPRM.*

Ponadto, Zastępca Dyrektora BM wyjaśnił, że *na 2023 r. Ministerstwo Cyfryzacji zaplanowało zadania inwestycyjne na formularzu BW-I Budżet wydatków inwestycyjnych. Nadzór nad realizacją zadań leżał w gestii poszczególnych komórek organizacyjnych, natomiast Biuro Budżetowo-Finansowe sprawowało nadzór finansowy.*

Ustalono, że pierwotnie na wydatki inwestycyjne w planie finansowym na 2023 r. dysponenta III stopnia zaplanowano - 193 984,0 tys. zł⁴⁴, w trakcie roku plan finansowy wydatków majątkowych zmniejszono do kwoty 139 384,5 tys. zł.

W sporządzonym przez MC zestawieniu⁴⁵ dot. wydatków majątkowych wykazano, że BBF nie posiada wiedzy o przyczynach oraz skutkach braku realizacji zadań, efektach rzeczowych osiągniętych w ramach poniesionych wydatków oraz ich wpływu na realizowane zadania, a także o celowości realizacji zadań.

Pełniąca obowiązki Dyrektora BBF, w trakcie kontroli NIK, wystąpiła do komórek organizacyjnych MC o przekazanie informacji o kluczowych zadaniach zrealizowanych w 2023 r. przez departamenty i biura MC i osiągniętych celach w ramach wydatków poniesionych z budżetu państwa, z budżetu środków europejskich, rezerw celowych, dotacji i funduszy celowych⁴⁶.

(akta kontroli str. 1735-1737, 1814-1822, 1863-2045, 7518-7692)

Zdaniem NIK brak planu rzeczowo-finansowego uniemożliwił faktyczny nadzór nad realizacją wydatków majątkowych MC przez dysponenta części 27 – Informatyzacja. Pomimo, że nie ma formalnego obowiązku sporządzania ww. planu, to jest on niewątpliwie instrumentem umożliwiającym bieżącą kontrolę realizowanych działań. Ograniczenie się przez Ministerstwo jedynie do sporządzenia planu finansowego wydatków majątkowych, spowodowało, że BBF pełniące funkcję dysponenta części 27 nie posiadało wiedzy na temat celowości wprowadzania zadań do planu ani efektów uzyskanych w wyniku ich realizacji.

4. W dwóch skontrolowanych postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, z opóźnieniem 85 dni oraz 52 dni opublikowano ogłoszenia o wykonaniu umowy w Biuletynie Zamówień Publicznych, co było niezgodne z art. 448 ustawy pzp.

Zgodnie z ww. artykułem zamawiający, w terminie 30 dni od wykonania umowy, zamieszcza w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenie o wykonaniu umowy, na zasadach określonych w dziale III rozdziale 2.

W przypadku zamówienia nr TP-13/C/2023⁴⁷ wykonanie umowy nastąpiło 15 września 2023 r., a ogłoszenie opublikowano 8 stycznia 2024 r., tj. z opóźnieniem 85 dni. Dyrektor Generalny MC wyjaśnił, że informacja o wykonaniu umowy została przekazana 8 stycznia 2024 r., w tym samym dniu, w którym do Wydziału Zamówień Publicznych wpłynęła informacja z komórki merytorycznej o wykonaniu umowy.

⁴⁴ Kwota wydatków majątkowych w tym dotacje na zadania inwestycyjne.

⁴⁵ Zestawienie stanowiące załącznik do wyjaśnień z dnia 15 marca 2024 r. (znak BM.WBKN.0810.1.2024).

⁴⁶ Pismem z 24 marca 2024 r.

⁴⁷ Organizacja warsztatów z noclegiem transportem i wyżywienia dla max. 58 osób w dniach 14-15 września 2023 r.

Dodatkowo wskazał, iż (...) w związku ze zmianami organizacyjnymi w Ministerstwie Cyfryzacji mającymi miejsce pod koniec 2023 r. i koniecznością podpisania informacji o przebiegu realizacji umowy przez kierownika komórki organizacyjnej, ww. informacja (...) została przesłana do Biura Dyrektora Generalnego MC niezwłocznie po otrzymaniu przez zastępcę dyrektora tej komórki, tj. Departamentu Projektów i Strategii, stosownego upoważnienia do podpisywania pism.

Natomiast w przypadku zamówienia nr PN-26/2022⁴⁸ wykonanie umowy nastąpiło 30 listopada 2023 r., a ogłoszenie opublikowano 23 lutego 2024 r., tj. z opóźnieniem 52 dni. Dyrektor Generalny MC wskazał, iż *Ogłoszenie o wykonaniu umowy zostało opublikowane w dniu 23 lutego 2024 r. (...), ponieważ rozliczenie umowy (ostatnia płatność) nastąpiła w ostatnich dniach grudnia 2023 r. oraz wynikało także z faktu, że opiekun umowy przygotowujący wkład merytoryczny do ogłoszenia był obciążony obowiązkami związanymi z przygotowaniem kolejnego projektu na kontynuację kampanii edukacyjno-promocyjnych w latach 2024-2027.*

(akta kontroli str. 1823-1829, 2046-2052, 2083-2090, 5314-5455, 7502-7517)

2.2 Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu faktycznego

Wydatki budżetu środków europejskich (dalej: BŚE) w 2023 r. w części 27 zostały zrealizowane w kwocie 1 085 026,3 tys. zł, co stanowiło 91,0% planu po zmianach (1 192 715,9 tys. zł). Wydatki te były o 958 812,3 tys. zł (o 46,9%) niższe od wydatków zrealizowanych w 2022 r. i w większości dotyczyły dysponenta II stopnia Centrum Projektów Polska Cyfrowa (928 906,8 tys. zł, co stanowiło 85,5% wydatków BŚE w części 27).

Wydatki BŚE dysponenta III stopnia zostały zrealizowane w kwocie 126 179,9 tys. zł, co stanowiło 90,1% planu po zmianach (139 935,7 tys. zł). Były one o 13 867,4 tys. zł (o 9,9%) niższe od wydatków w 2022 r. (140 047,3 tys. zł). Wydatki dotyczyły przede wszystkim POPC.

(akta kontroli str. 677-702, 792-802, 883-968, 5468-5469, 7154-7187, 7681-7709)

Plan wydatków budżetu środków europejskich w części 27 w 2023 r. został zwiększony o 370 747,9 tys. zł środkami z rezerw celowych, głównie z przeznaczeniem na refundację poniesionych wydatków oraz wypłatę zaliczek przez CPPC na rzecz beneficjentów POPC⁴⁹. Środki z rezerw celowych zostały wykorzystane w kwocie 301 894,5 tys. zł, tj. w 81,4%.

Dysponent główny oraz dysponent III stopnia otrzymał w 2023 r. kwotę 40 777,9 tys. zł środków z rezerw celowych zwiększających plan wydatków budżetu środków europejskich w części 27.

Szczegółowe badanie wykorzystania środków z rezerw celowych w łącznej kwocie 32 318,3 tys. zł, tj. 79,2% rezerw otrzymanych przez jednostkę kontrolowaną wykazało, że zostały one wykorzystane w kwocie 28 911,4 tys. zł, co stanowiło 89,5% środków przyznanych. Wydatkowano je zgodnie z przepisami ufp na realizację projektów: e-Doręczenia, Rozwój Systemu Rejestrów Państwowych, Wspólna Infrastruktura Informatyczna Państwa oraz Kampanie edukacyjno-informatyczne. Niewykorzystane środki dotyczyły przede wszystkim projektu *Wspólna Infrastruktura Informatyczna Państwa* (3 264,6 tys. zł⁵⁰), co było spowodowane przedłużającym się procesem zawarcia umowy z Centralnym Ośrodkiem Informatyki (dalej: COI) i w związku z tym nie zrealizowano kampanii informacyjno-promocyjnej oraz konferencji podsumowującej projekt.

(akta kontroli str. 3916-3934, 7188-7213, 7466-7472, 7502-7680)

⁴⁸ Realizacja kampanii edukacyjno-informacyjnych na rzecz upowszechniania korzyści z technologii cyfrowych.

⁴⁹ W ramach I osi priorytetowej Powszechny dostęp do szybkiego Internetu, II osi priorytetowej E-administracja i otwarty rząd, III osi priorytetowej Cyfrowe kompetencje społeczeństwa oraz V osi priorytetowej „Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia REACT-EU” w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014 - 2020.

⁵⁰ Niewykorzystane środki w wysokości 3 264,6 tys. zł zostały objęte blokadą Ministra Cyfryzacji.

Kontrola trzech z 15 dotacji⁵¹ z BŚE na łączną kwotę 15 499,4 tys. zł, stanowiącą 51,8% wydatków na dotacje dysponenta głównego (29 939,6 tys. zł)⁵² wykazała, że przekazywanie i rozliczanie dotacji następowało zgodnie z zasadami określonymi w przepisach i porozumieniach.

(akta kontroli str. 2751-3319, 3937-3963, 7188-7422)

Szczegółowym badaniem objęto prawidłowość realizacji przez MC w 2023 r. wydatków z BŚE w kwocie 22 303,2 tys. zł (w tym: bieżące 19 976,1 tys. zł i majątkowe 2 327,1 tys. zł), które stanowiły 12,8% wydatków BŚE dysponenta III stopnia. Stwierdzono, że wydatków dokonywano w okresie kwalifikowalności, zgodnie z planem finansowym oraz umowami na zakupy i usługi służące realizacji celów ujętych w umowach o dofinansowanie oraz zgodnie z przepisami prawa.

(akta kontroli str. 5470-7153)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że objęte kontrolą wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich w 2023 r. zostały wydatkowane zgodnie z planem finansowym oraz umowami, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki. Jednakże stwierdzono nieprawidłowości, które dotyczyły m.in. późnego dokonania blokady wydatków, niesporządzenia planu rzeczowo-finansowego oraz opóźnień w publikacji ogłoszeń o wykonaniu umowy w Biuletynie Zamówień Publicznych.

NIK zauważa, że w przypadku aplikacji *Mąż Zaufania*, na którą poniesiono wydatki w wysokości 6 540,8 tys. zł, skorzystały z niej w 2023 r., zaledwie trzy osoby. Obowiązek zapewnienia realizacji zadania *Usługi Wyborcze Mężów Zaufania* wynikał z art. 42 § 6a Kodeksu wyborczego.

W ocenie NIK prowadzony sposób nadzoru nad prawidłowości wykorzystania środków finansowych był niewystarczający w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości.

Nadal niezrealizowane pozostają również dwa wnioski pokontrolne po kontroli wykonania budżetu w 2022 r. w części 27 – Informatyzacja.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość

3.1 Sprawozdania

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych łącznych sprawozdań budżetowych za 2023 r. przez dysponenta części 27 – Informatyzacja oraz sprawozdań jednostkowych dysponenta głównego i dysponenta III stopnia (MC):

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),

⁵¹ Dotacje częściowo finansowane ze środków budżetu państwa uwzględnione w próbie dotacji opisanej w pkt 2.1 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

⁵² Wykazane w rocznym sprawozdaniu Rb-28UE.

- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdanie w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2023 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 27 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych dysponenta głównego oraz dysponenta III stopnia były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, z wyjątkiem sprawozdania Rb-27.

Stwierdzono, że w sprawozdaniach rocznych Rb-27 dysponenta głównego oraz dysponenta III stopnia błędnie wykazano kwoty zaległości netto odpowiednio 151,4 tys. zł i 2,1 tys. zł (szczegółowy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

Po kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. oraz w 2022 r. w części 27, NIK sformułowała wniosek pokontrolny dotyczący ustalenia kwoty należności dysponenta III stopnia.

Dyrektor BBF wyjaśniła, że w *m-cu lutym 2024 r. został uzgodniony z departamentami merytorycznymi stan na 31 grudnia 2023 r. dotyczący należności poszczególnych kontrahentów. Departamenty merytoryczne oraz Departament Prawny przekazały informacje dotyczące toczących się spraw sądowych dotyczących należności. Na tej podstawie zespół BBF ustalił należności sporne (jeśli sprawa sądowa jest w toku), niesporne (jeśli sprawa jest wyjaśniona bądź postępowanie sądowe nie jest w toku). Sporządzone zostały również odpisy aktualizujące należności na dzień 31.12.2023 r. Zostały zrobione stosowne przeksięgowania na należności wymagalne i niewymagalne w systemie księgowym i na tej podstawie sporządzone zostały sprawozdania Rb-27 i Rb-N.*

Ustalono, że kwota zweryfikowanych należności spornych w wysokości 4 227,7 tys. zł nie została wykazana w Rb-27 dysponenta III stopnia (szczegółowy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań, z wyjątkiem sprawozdań Rb-27.

(akta kontroli str. 605-968, 1085-1128, 1853-1858, 2053-2075, 7475-7497, 7518-7709)

Po kontroli *Wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w części 27 – Informatyzacja oraz wykonania planu finansowego Funduszu Celowego Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców* NIK sformułowała dwa wnioski pokontrolne dotyczące: zamykania ksiąg rachunkowych części 27 w terminach wskazanych w obowiązujących przepisach oraz uaktualnienia polityki rachunkowości. Ustalono, że księgi rachunkowe części 27 zostały zamknięte zgodnie z terminem określonym w § 26 ust. 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej⁵³. Polityka rachunkowości obowiązująca w MC została zaktualizowana m.in. w zakresie faktycznie stosowanych kont syntetycznych. Świadczy to o tym, że wnioski NIK zostały zrealizowane.

(akta kontroli str. 1142, 7518-7680)

⁵³ Dz. U. z 2020 r. poz. 342.

Zgodnie z § 5 ust. 2 i 3 porozumienia nr 471/BDG/23 o współpracy pomiędzy Kancelarią Prezesa Rady Ministrów a Ministrem Cyfryzacji w związku z utworzeniem odrębnego od Kancelarii Prezesa Rady Ministrów urzędu obsługującego Ministra Cyfryzacji zapisy księgowe prowadzone w wydzielonych rejestrach księgowych, o których mowa w ust. 2⁵⁴ prowadzone w systemie ZSIWZZ⁵⁵ zostaną usunięte z tego systemu i przeniesione do systemu Ministerstwa po uzyskaniu przez Ministerstwo gotowości technicznej. Dane te powinny zostać przeniesione nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2023 r.

Zastępca Dyrektora BM wyjaśnił, że gotowość techniczna nie została zgłoszona do 31 grudnia 2023 r. z powodu trwającego procesu negocjacyjnego pomiędzy firmą QNT Systemy Informatyczne Sp. z o.o. a MC.

Aneks nr 3 do porozumienia nr 471/BDG/23 przesunięto termin przeniesienia zapisów księgowych do 20 marca 2024 r.

Ustalono, że do 20 marca 2024 r. MC zgłosiło gotowość techniczną, jednak do dnia 5 kwietnia 2024 r. nie przeniesiono zapisów księgowych.

Zastępca Dyrektora BM wyjaśnił, że z powodu zamknięcia roku oraz sporządzenia sprawozdania finansowego za 2023 r. proces migracji danych z zasobów KPRM do MC został przesunięty, w związku z tym księgi rachunkowe nie zostały ostatecznie przeniesione. Jednocześnie w obecnej chwili procedowany jest aneks nr 4 przedłużający okres współpracy pomiędzy KPRM a MC. Do dnia zakończenia kontroli nie przekazano ww. aneksu.

(akta kontroli str. 7430-7448, 7518-7680)

Do dnia zakończenia czynności kontrolnych, tj. do 8 kwietnia 2024 r., w ramach części 27 dokonano korekty sprawozdań jednostkowych dysponenta III stopnia: Rb-23, Rb-27, Rb-28, Rb-28 UE, Rb-BZ1 oraz dysponenta głównego: Rb-27, Rb-28 Programy. Korekty wynikały m.in. ze zmian księgowiań dotyczących zwrotów środków, błędnego wprowadzenia kwot do systemu Trezor oraz przebiegowań w zakresie zobowiązań.

Na podstawie otrzymanych korekt ww. sprawozdań, dysponent części 27, sporządził korektę sprawozdań łącznych Rb-27, Rb-28, Rb-28 Programy oraz Rb-BZ1. Dysponent części nie zmieniał sprawozdań łącznych: Rb-23 i Rb-28 UE dysponenta III stopnia dokonano jeszcze przed dniem sporządzenia łącznego sprawozdania Rb-23, Rb-28 UE części 27.

(akta kontroli str. 605-968, 1037-1128, 7424-7429)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W sprawozdaniach rocznych Rb 27, niezgodnie z § 5 instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych, wykazano kwoty zaległości netto lub należności. I tak:

- a) dysponent główny wykazał w zaległościach netto również należności w wysokości 151,4 tys. zł, które na dzień 31 grudnia 2023 r. nie były zaległościami (których termin zapłaty nie minął), natomiast dysponent III stopnia w kwocie zaległości netto nie wykazał zaległości w wysokości 2,1 tys. zł. Było niezgodne z § 5 ust. 2 pkt 5 ww. instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych, który stanowi, że w odpowiednich kolumnach salda końcowego wykazuje się należności pozostałe do zapłaty, w tym zaległości netto (należności pozostałe do zapłaty, których termin zapłaty minął i mogą być egzekwowane).

Zastępca Dyrektora Biura Ministra wyjaśnił, że kwoty netto w sprawozdaniu Rb-27 były wprowadzane ręcznie i błędnie zostały wprowadzone do systemu TREZOR.

⁵⁴ Zdarzenia gospodarcze, dotyczące części budżetu państwa 27-Informatyzacja.

⁵⁵ Zintegrowany System Informatyczny Wspomagający Zarządzanie Zasobami KPRM.

- b) dysponent III stopnia nie wykazał w rocznym sprawozdaniu Rb-27 w kolumnie *należności* oraz w kolumnie *należności pozostałe do zapłaty* należności spornych z tytułu dochodów budżetowych w kwocie 4 277,7 tys. zł, które dotyczyły należności od dwóch dłużników i zostały zaewidencjonowane w księgach rachunkowych na koncie 240 – Pozostałe rozrachunki. Było to niezgodne z § 5 ust. 2 pkt 2 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych, który stanowi, że w kolumnie *należności* wykazuje się salda początkowe, powiększone o kwoty przypisów z tytułu dochodów budżetowych, których pierwotny termin przypada na dany rok budżetowy, po zmniejszeniu o kwoty odpisów oraz z § 5 ust. 2 pkt 5 ww. instrukcji, zgodnie z którym w odpowiednich kolumnach salda końcowego wykazuje się należności pozostałe do zapłaty, w tym zaległości netto.

Dyrektor BBF wyjaśnił, że należności ujęte na koncie 240 zostały potraktowane jako należności sporne, które nie mogą być egzekwowane i tym samym nie są ujmowane w sprawozdaniu Rb-27.

Zdaniem NIK, nieujmowanie należności kwestionowanych i spornych w sprawozdaniu Rb-27 oraz należności, których pierwotny termin spłaty minął i rozłożono je na raty, jest niezgodne z obowiązującymi instrukcjami. Skutkuje tym, że sprawozdanie to jest niewiarygodne, gdyż nie wykazano w nim wszystkich tytułów odpowiadających treści ekonomicznej, tj. wszystkich należności. Sprawozdania te nie odzwierciedlają również zapisów w księgach rachunkowych, gdyż pominięto konto 240, na którym te należności zostały ujęte. Przeksięgowanie należności spornych na konto 240 i dochodzenie ich przed sądem nie powoduje, że należności te przestają być należnościami z tytułu dochodów budżetowych. Zatem powinny być one wykazywane w odpowiednich kolumnach sprawozdania Rb -27.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w sprawozdaniu dysponenta głównego wykazano kwotę zaległości netto zawyżoną o 151,4 tys. zł (tj. o 52,4%), natomiast w sprawozdaniu Rb-27 dysponenta III stopnia wykazano kwotę należności zaniżoną o 4 277,7 tys. zł (tj. 64,9%) oraz zaległości netto zaniżoną o 2,1 tys. zł (tj. o 0,09%).

W trakcie kontroli NIK skorygowano sprawozdania Rb-27 w zakresie zaległości netto. W związku z tym, NIK odstępuje od sformułowania wniosku pokontrolnego w tym zakresie. Nie sporządzono korekty sprawozdania Rb-27 dysponenta III stopnia oraz sprawozdania łącznego części 27 dotyczącej wykazywania należności spornych.

(akta kontroli str. 605-968, 1037-1128, 2053-2075, 7424-7429, 7475-7497, 7518-7709)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje w formie opisowej sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2023 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużonych oraz poręczeń i gwarancji. Łączne sprawozdania w części 27 – Informatyzacja zostały zaopiniowane pozytywnie, podobnie jak sprawozdania budżetowe oraz ww. sprawozdanie w zakresie operacji finansowych dysponenta głównego i dysponenta III stopnia (MC), z wyjątkiem sprawozdań Rb-27. Sprawozdanie Rb-27 dysponenta głównego, NIK opiniuje w formie opisowej, a sprawozdanie dysponenta III stopnia oraz łączne, NIK opiniuje negatywnie. Na negatywną opinię ww. sprawozdań dysponenta III stopnia oraz sprawozdania łącznego wpływ miała skala stwierdzonej nieprawidłowości.

4. Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększenia Odporności

W dniu 30 listopada 2022 r. Minister Funduszy i Polityki Regionalnej (Instytucja Koordynująca) zawarł z Ministrem Cyfryzacji (Instytucja Odpowiedzialna za realizację

Opis stanu faktycznego

Reformy⁵⁶/Instytucja Odpowiedzialna za realizację Inwestycji⁵⁷) porozumienie o realizacji reform/inwestycji w ramach planu rozwoju. W porozumieniu wskazano m.in. za realizację jakich reform oraz inwestycji odpowiada Minister Cyfryzacji.

W tym samym dniu podpisany został aneks nr 1 dotyczący zmiany wysokości VAT przyznanego w ramach KPO.

W dniu 21 listopada 2023 r. zaktualizowany Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności został zaakceptowany przez Komisję Europejską, a następnie 8 grudnia 2023 r. przez Radę UE. W wyniku rewizji zapisów KPO wprowadzono zmiany w zakresie inwestycji, za które odpowiedzialny był Minister Cyfryzacji, m.in. usunięto inwestycję C1.2.1 (w tym trzy kamienie milowe i dwa wskaźniki), dodano nową inwestycję 4.1.1. (w tym dwa kamienie milowe oraz jeden wskaźnik).

Do 8 kwietnia 2024 r. nie dokonano zmian ww. porozumienia, które wynikałyby z rewizji KPO. Zastępca Dyrektora Biura Ministra wyjaśnił, że *nie został podpisany aneks wprowadzający zmiany po rewizji KPO. (...) Do chwili obecnej wypracowano na roboczo załączniki do porozumienia, jednakże sama treść porozumienia wymaga jeszcze udzielenia odpowiedzi poprzez MFiPR odnośnie możliwości zagospodarowania dodatkowego VAT na konkretne Inwestycje. Powyższa odpowiedź będzie skutkować wprowadzeniem konkretnych zapisów do aneksu do porozumienia.*

(akta kontroli str. 7430-7448, 7518-7680)

Minister Cyfryzacji był jednostką odpowiedzialną za realizację czterech reform w ramach komponentu C *Transformacja cyfrowa*:

- C1.1 *Ułatwienie rozwoju infrastruktury sieciowej w celu zapewnienia powszechnego dostępu do szybkiego Internetu,*
- C1.2 *Podniesienie poziomu dostępności i wykorzystania nowoczesnej łączności przewodowej i bezprzewodowej na potrzeby społeczne i gospodarcze,*
- C2.1 *Zwiększenie skali zastosowań cyfrowych w sferze publicznej, gospodarce i społeczeństwie,*
- C3.1 *Zwiększenie cyberbezpieczeństwa systemów informacyjnych, wzmocnienie infrastruktury przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury organów ścigania.*

W ramach ww. reform zaplanowano do osiągnięcia 10 kamieni milowych⁵⁸ w terminie od I kwartału 2022 r. do IV kwartału 2023 r. Do końca 2023 r. zostało osiągniętych sześć kamieni milowych⁵⁹, przy czym pięć kamieni milowych⁶⁰ zostało osiągniętych po terminie określonym w załączniku do decyzji wykonawczej Rady UE.

Według wyjaśnień Zastępcy Dyrektora BM przyczynami były m.in.: opóźnione przyjęcie przepisów ustawy i rozporządzeń wdrażających⁶¹, dłuższe wdrażanie

⁵⁶ Dalej: IOR.

⁵⁷ Dalej: IOI.

⁵⁸ W ramach reformy C1.1: C1G Ramy przygotowane przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów na rzecz dofinansowania projektów budowy sieci szerokopasmowych na obszarach białych NGA (dostęp nowej generacji), na których obecnie nie istnieją sieci dostępu nowej generacji, C2G Zmiana rozporządzenia Ministra Cyfryzacji w sprawie inwentaryzacji infrastruktury i usług telekomunikacyjnych, C3G Zmiana rozporządzenia w sprawie Pojedynczego Punktu Informacyjnego przez Prezesa Rady Ministrów, w ramach reformy C1.2: C1L Zmiana rozporządzenia z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, C2L - Zmiana rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, C3L Nowy akt prawny służący likwidacji barier we wdrażaniu sieci 5G przez pionowe branże rynku, w ramach reformy C2.1: C7G Zmiana ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne pod kątem wprowadzania domyślności cyfrowej postaci dokumentów i elektronicznej formy usług oraz cyfryzacji procesów administracyjnych, C10G Wejście w życie uchwały Rady Ministrów w sprawie Programu Rozwoju Kompetencji Cyfrowych mającego na celu zarządzanie rozwojem kompetencji cyfrowych oraz edukacji cyfrowej obywateli i pracowników w różnych sektorach. Obejmuje on powołanie Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych (CRKC), w ramach reformy C3.1: C21G Nowelizacja ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa, wdrażająca dyrektywę NIS oraz ustanawiająca kompleksowe podstawy prawne i organizacyjne cyberbezpieczeństwa dla krajowego systemu cyberbezpieczeństwa. C22G Zmiana rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 września 2018 r. w sprawie wykazu usług podstawowych oraz progów istotności skutku zakłócającego incydentu dla świadczenia usług kluczowych.

⁵⁹ C1G, C2G, C3G, C1L, C2L oraz C10G.

⁶⁰ C1G, C3G, C1L, C2L oraz C10G.

⁶¹ Ustawa z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. poz. 2164); Rozporządzenie Ministra Cyfryzacji z dnia 7 grudnia 2022 r. w sprawie udzielenia pomocy na rozwój sieci szerokopasmowych w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz. U. poz. 2604). Rozporządzenie Ministra Cyfryzacji z dnia 8 marca 2023 r. w sprawie informacji o infrastrukturze technicznej i kanałach technologicznych oraz o stawkach opłaty za zajęcie pasa drogowego (Dz. U. poz. 628); Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia

w Urzędzie Komunikacji Elektronicznej nowego systemu obsługującego Punkt Informacyjny ds. Telekomunikacji, zmiany organizacyjne w urzędzie wiodącym (obecnie Ministerstwo Cyfryzacji) oraz przeprowadzenie szerokiego procesu konsultacji publicznych projektu Programu Rozwoju Kompetencji Cyfrowych (PRKC), co wpłynęło na wydłużenie procesu przyjęcia tego programu uchwałą Rady Ministrów.

(akta kontroli str. 7430-7448, 7518-7680)

Realizacja pozostałych czterech kamieni milowych była opóźniona:

- C3L nazwa miernika (*Nowy akt prawny służący likwidacji barier we wdrażaniu sieci 5G*) oraz sposób jego realizacji został zmieniony w ramach rewizji KPO, termin jego realizacji określono na IV kwartał 2023 r. Dyrektor Departamentu Projektów i Strategii wyjaśniła, m.in. że (...) *Pod koniec 2023 r. projekty ustaw (...) zostały skierowane do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów celem wpisu do Wykazu Prac Legislacyjnych Rady Ministrów. (...) trwają ostatnie prace przygotowujące projekty tych ustaw do skierowania do ponownych konsultacji społecznych. Przyjęty realistyczny harmonogram prac zakłada zakończenie rządowego procesu legislacyjnego do czerwca 2024 r., a następnie prace parlamentarne w III kwartale 2024 r.*
- C7G termin realizacji - IV kwartał 2023 r. Dyrektor Departamentu Projektów i Strategii wyjaśniła, m.in. że MC w 2022 r. przygotowało projekt zmiany ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Został on zgłoszony do wykazu prac legislacyjnych i programowych RM 16 stycznia 2023 r. W czerwcu 2023 r. przekazano projekt ustawy do prekonsultacji. Został on przyjęty przez Radę Ministrów w lipcu 2023 r., a następnie skierowany do Sejmu. W związku ze zbliżającym się końcem kadencji projekt został wycofany z parlamentu we wrześniu 2023 r. Obecnie MC opracowuje nowy projekt zmiany ustawy. Zakończenie prac legislacyjnych i skierowanie projektu do Sejmu zaplanowano na III kwartał 2024 r. Planowane wejście w życie przepisów to grudzień 2024 r.;
- C21G - termin realizacji IV kwartał 2022 r., oraz C22G - termin realizacji IV kwartał 2023 r. Dyrektor Departamentu Projektów i Strategii wyjaśniła m.in., że w 2023 roku procedowany był przez MC projekt zmiany ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (dalej: uKSC). 6 czerwca 2023 r. projekt nowelizacji uKSC został przyjęty przez Radę Ministrów RP. 3 lipca 2023 r. projekt nowelizacji uKSC wpłynął do Sejmu i 6 lipca został skierowany do I czytania w komisjach. Na wspólnym posiedzeniu komisji, w dniu 11 lipca 2023 r. przegłosowano wniosek o przeprowadzenie wysłuchania publicznego projektu ustawy w dniu 11 września 2023 r. Tego dnia (11 września 2023 r.) do Marszałka Sejmu trafił rządowy wniosek o wycofanie z prac parlamentarnych projektu ustawy. Ponadto Dyrektor wyjaśniła, m.in. że *z uwagi na opóźnienie w wypełnieniu kamienia milowego C21G oraz powiązanego z nim kamienia milowego C22G w zakresie inwestycji C3.1.1 podjęte zostały działania naprawcze.*
Kontynuowane były prace nad nowelizacją aktów prawnych których przyjęcie pozwoli na wykonanie kamieni milowych m.in.:
 - ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (wynikające z konieczności implementacji dyrektywy NIS2). Planowany termin publikacji nowelizacji ustawy, a tym samym realizacji kamienia milowego C21G to IV kwartał 2024 r.
 - rozporządzenia Rady Ministrów dnia 11 września 2018 r. w sprawie wykazu usług podstawowych oraz progów istotności skutku zakłócającego incydentu dla świadczenia usług kluczowych. Proces nowelizacji tego rozporządzenia może rozpocząć się dopiero po zakończeniu nowelizacji uKSC. Planowany termin wykonania określono na II kw. 2025 r.

(akta kontroli str. 7430-7448, 7518-7709)

6 maja 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. poz. 1121); Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 maja 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. poz. 1071).

Minister Cyfryzacji był odpowiedzialny za realizacji siedmiu inwestycji⁶², na które zaplanowano łączną kwotę 17 062 182,0 tys. zł:

1. C1.1.1 Zapewnienie dostępu do bardzo szybkiego internetu na obszarach białych plam, na którą zaplanowano środki w wysokości 6 411 969,0 tys. zł,
2. C2.1.1 E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki, na którą zaplanowano środki w wysokości 448 190,0 tys. zł,
3. C2.1.2 Wyrównanie poziomu wyposażenia szkół w przenośne urządzenia multimedialne – inwestycje związane ze spełnieniem minimalnych standardów sprzętowych, na którą zaplanowano środki w wysokości 2 464 496,0 tys. zł,
4. C2.1.3 E-kompetencje, na którą zaplanowano środki w wysokości 824 486,0 tys. zł
5. C2.2.1 Wyposażenie szkół/instytucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnej wydajności systemów edukacji, na którą zaplanowano środki w wysokości 1 857 845,0 tys. zł
6. C3.1.1 Cyberbezpieczeństwo – CyberPL, infrastruktura przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury służb państwowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, na którą zaplanowano środki w wysokości 2 141 961,0 tys. zł,
7. C4.1.1 Wsparcie transformacji cyfrowej przedsiębiorstw dzięki wykorzystaniu technologii przetwarzania w chmurze środki, zaplanowane w wysokości 2 913 235,0 tys. zł.

W ramach ww. siedmiu inwestycji zaplanowano do osiągnięcia sześć kamieni milowych⁶³. Na dzień 31 grudnia 2023 r. osiągnięto (terminowo) jeden kamień milowy⁶⁴. W trakcie realizacji były trzy kamienie milowe⁶⁵, w tym realizacja jednego była opóźniona (C27G z terminem realizacji III kwartał 2023 r.). Według wyjaśnień Zastępcy Dyrektora BM przyczyną opóźnień była bardzo długa (od marca 2022 r. do 5 grudnia 2023 r.) analiza zgłoszonych projektów IPCEI-CIS w całej UE przez Komisję Europejską. Trwała ocena przez NCBR złożonych wniosków o dofinansowanie, a zawarcie umów o dofinansowanie, czyli osiągnięcie kamienia milowego, planowane było na II kwartał 2024 r.

Dla pozostałych dwóch kamieni milowych, dodanych w ramach rewizji KPO inwestycji C4.1.1, tj. C16L oraz C18L nie upłynęły jeszcze terminy ich realizacji (II kwartał odpowiednio 2024 r. i 2026 r.).

(akta kontroli str. 7430-7448, 7681-7692)

W ramach siedmiu inwestycji zaplanowano do realizacji 17 wskaźników z terminem realizacji od III kwartału 2024 r. do II kwartału 2026 r. Na dzień 31 grudnia 2023 r. rozpoczęto realizację dziesięciu wskaźników⁶⁶. Opóźnienia wystąpiły w realizacji dwóch wskaźników⁶⁷. Przyczyną opóźnień było m.in. oczekiwanie na decyzję Komisji Europejskiej w zakresie akceptacji postulatów dotyczących inwestycji. W odniesieniu do kolejnych sześciu⁶⁸ wskaźników zgłoszono zmiany do obecnej rewizji KPO. W przypadku wskaźnika C15G *Nowe komputery przenośne do dyspozycji uczniów* dalsza realizacja uzależniona jest od wyniku rozmów Ministerstwa Edukacji Narodowej z KE na temat planu naprawczego i realizacji planowanego projektu pn. *Cyfrowy uczeń* (szczegółowy opis w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 7475-7490)

W 2023 r. Polski Fundusz Rozwoju S.A. (dalej: PFR), który zgodnie z art. 14lo ustawy z dnia 6 lutego 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju⁶⁹ zawarł z IOI umowę

⁶² W ramach rewizji KPO usunięto jedną inwestycję C1.2.1 Wzmocnienie potencjału komercyjnych inwestycji w nowoczesne sieci łączności elektronicznej.

⁶³ C16G Utworzenie Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych (CRKC), C24G Otrzymanie pozwoleń na budowę obiektów wchodzących w skład ustandaryzowanych centrów danych, C27G Ważny projekt stanowiący przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (projekt IPCEI): Wybór projektów dotyczących chmury obliczeniowej nowej generacji, C15L Przewodnik poświęcony transformacji cyfrowej przedsiębiorstw dzięki wykorzystaniu technologii przetwarzania w chmurze, C16L Umowa wykonawcza, C18L Ministerstwo zakończyło inwestycję.

⁶⁴ C16G.

⁶⁵ C24G, C15L oraz C27G.

⁶⁶ C4G, C5G, C6G, C14G, C15G, C19G, C20G, C23G, C23G, C28G.

⁶⁷ C19G i C28G.

⁶⁸ C4G, C5G, C6G, C6aG, C12L i C13L.

⁶⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 324.

o finansowaniu inwestycji przekazał na realizację inwestycji środki w łącznej wysokości 1 348 164,6 tys. zł (w tym 20,0 tys. zł stanowiły środki dla CPPC)⁷⁰.

Wydatkowano środki w wysokości 1 150 729,2 tys. zł (tj. 85,3%), z tego:

- 935 901,9 tys. zł na wydatki kwalifikowalne (w tym CPPC – 18,7 tys. zł),
- 214 827,3 tys. zł na finansowanie VAT⁷¹.

Zwroty dokonane przez MC i CPPC w 2023 r. wyniosły 221,8 tys. zł (w tym CPPC 1,3 tys. zł). Na dzień 31 grudnia 2023 r. na rachunku bankowym pozostawała kwota 197 213,6 tys. zł.

Do 31 grudnia 2023 r. MC nie wydatkowało, na realizację zadań w ramach KPO, innych środków finansowych poza ww. uzyskanymi z PFR.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. przeprowadzone zostały konkursy i nabory w ramach następujących inwestycji:

- C1.1.1 przeprowadzono dwa nabory na łączną kwotę alokacji 7 713 562,9 tys. zł, w ramach których podpisano 144 umowy o dofinansowanie na kwotę 2 727 891,5 tys. zł, w ramach tej inwestycji nie ponoszono żadnych wydatków,
- C3.1.1 ogłoszono jeden nabór na łączną kwotę alokacji 85 000,0 tys. zł, w 2023 r. nie podpisano umów. W ramach tej inwestycji poniesiono wydatki w łącznej wysokości 1 870,1 tys. zł, które dotyczyły umów zleceń zawartych przez CPPC (18,7 tys. zł) oraz wynagrodzeń kadry realizującej zadania związane z wdrażaniem inwestycji w Ministerstwie (1 851,5 tys. zł). Zastępca Dyrektora BM poinformował, że możliwość finansowania etatów ze środków inwestycji C3.1.1 została uzgodniona z Komisją Europejską.

(akta kontroli str. 3964-3989, 7424-7429, 7518-7680)

W zakresie monitoringu i sprawozdawczości, MC prowadziło comiesięczną sprawozdawczość (Wniosek o płatność do projektu) z realizacji reform i inwestycji zgodnie pkt 3 ppkt b lit ii rozdziału 4 *Wytycznych w zakresie sprawozdawczości i monitorowania w ramach planu rozwojowego współfinansowanego ze środków Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej*⁷². Sporządzane były również sprawozdania dysponenta części z wykonania planu finansowego wydzielonego rachunku dochodów państwowych jednostek budżetowych, o którym mowa w art. 141p ust. 8 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (dalej: sprawozdania dysponenta części z wykonania planu finansowego wydzielonego rachunku).

Dodatkowo do MFiPR przekazywane były cyklicznie informacje o kamieniach milowych i wskaźnikach, które powinny znaleźć się w drugim i trzecim wniosku o płatność do KE.

Zastępca Dyrektora BM wyjaśnił, że w 2023 r. nie przeprowadzono w imieniu Ministra Cyfryzacji kontroli działań i wydatków innych jednostek realizujących reformy i inwestycje.

(akta kontroli str. 7430-7448, 7462-7472, 7518-7709)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na sfinansowaniu ze środków PFR wydatków, w ramach inwestycji C.2.1.2. *Równe szanse dla szkół z mobilnymi urządzeniami multimedialnymi – inwestycje związane ze spełnieniem minimalnych standardów wyposażenia*, dotyczących zakupu laptopów dla uczniów klas IV pomimo tego, że Komisja Europejska nie wyraziła zgody na taki sposób realizacji wskaźnika C15G w ramach tej inwestycji KPO, co było niezgodne z załącznikiem do decyzji wykonawczej nr 15750/23 Rady Unii Europejskiej⁷³.

Stwierdzone
nieprawidłowości

⁷⁰ W 2022 r. nie otrzymano środków z PFR oraz nie ponoszono żadnych wydatków.

⁷¹ Zgodnie z aneksem nr 1 do Porozumienia z 30 listopada 2022 r. podatek VAT mógł być finansowany ze środków budżetu państwa w ramach inwestycji C2.1.2 - *Wyrównanie poziomu wyposażenia szkół w przenośne urządzenia multimedialne – inwestycje związane ze spełnieniem minimalnych standardów wyposażenia* – w łącznej wysokości 407 851, 8 tys. zł.

⁷² [Wytyczne - Krajowy Plan Odbudowy - Portal Gov.pl \(www.gov.pl\)](https://www.gov.pl/wytyczne-krajowy-plan-odbudowy).

⁷³ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15835-2023-ADD-1/en/pdf>.

Zgodnie z ww. załącznikiem w ramach wskaźnika C15G Nowe komputery przenośne do dyspozycji uczniów zaplanowano co najmniej 735 000 dodatkowych przenośnych komputerów z niezbędnym oprogramowaniem dostarczonych do szkół do użytku uczniów. We współpracy z samorządami terytorialnymi ustanawia się sprawiedliwą i przejrzystą procedurę przydziału przenośnych komputerów z oprogramowaniem, zapewniającą równe traktowanie wszystkich szkół i instytucji edukacyjnych.

Realizacja ww. wskaźnika, według art. 2 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o wsparciu rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli⁷⁴, polegać miała na dokonaniu zakupu komputerów przenośnych typu laptop, zwanych dalej „laptopami” i przekazaniu ich uczniom klasy objętej wsparciem.

Przeprowadzenie przetargu na zakup laptopów dla uczniów zostało powierzone Centrum Obsługi Administracji Rządowej (dalej: COAR).

Dnia 27 kwietnia 2023 r. zawarte zostało porozumienie pomiędzy Skarbem Państwa - KPRM a COAR, które dotyczyło obsługi procesu realizacji inwestycji C2.1.2.

W szczególności porozumienie zobowiązywało COAR do:

- zawierania w imieniu KPRM umowy o objęcie przedsięwzięcia wsparciem bezzwrotnym z planu rozwojowego z ostatecznymi odbiorcami wsparcia (organami prowadzącymi szkoły),
- koordynowania procesu dostarczenia sprzętu zakupionego w ramach inwestycji do szkół. W tym zadanie uzgodnienia miejsc dostarczenia sprzętu z ostatecznymi odbiorcami wsparcia,
- koordynowania procesu zbierania protokołów odbioru, w tym protokołów odbioru końcowego,
- przekazywania do KPRM zawartych: umów wykonawczych, umowy ramowej oraz umowy o objęcie przedsięwzięcia wsparciem bezzwrotnym z planu rozwojowego,
- przekazywania do KPRM faktur za realizację umów wykonawczych wraz z protokołami odbioru końcowego.

(akta kontroli str. 3990-4007)

W ramach realizacji ww. wskaźnika podpisane zostały 73 umowy za zakup 394 346 sztuk laptopów na łączną kwotę brutto 1 149 119,4 tys. zł (934 243,4 tys. zł netto). Na dzień 31 grudnia 2023 r. wydatkowano kwotę 1 110 955,8 tys. zł.

W piśmie z 27 października 2023 r. Minister Funduszy i Polityki Regionalnej⁷⁵ wskazał, że *Komisja Europejska w ramach procesu rewizji KPO nie zaakceptowała zamian zaproponowanych przez Ministerstwo Cyfryzacji w inwestycji C2.1.2 (...) dotyczących ograniczenia przekazywania laptopów jedynie dla uczniów klas IV-tych szkół podstawowych. Oznacza to, że przyjęty przez MC sposób realizacji inwestycji C2.1.2 nie jest zgodny z aktualnymi wymogami wynikającymi ze wskaźnika C15G i w konsekwencji wydatki ponoszone w związku z wdrażaniem tej inwestycji (całość alokacji na to działanie to 1 515 316,0 tys. zł) mogą zostać uznane przez KE za niekwalifikujące się do refundacji ze środków Instrumentu Odbudowy i Zwiększenia Odporności (...).*

Zastępca Dyrektora BM wyjaśnił m.in., że decyzja została podjęta przez kierownictwo Ministerstwa Cyfryzacji (ówczesna Kancelaria Prezesa Rady Ministrów w 2022 roku). Decyzja dot. zakupu laptopów dla IV klas została podjęta przez Kierownictwo MC, po wcześniejszych rozmowach z Ministerstwem Edukacji i Nauki odpowiedzialnym w KPO za kamienie milowe w inwestycji C2.1.2, tj. reformę cyfryzacji edukacji oraz ramy dystrybucji sprzętu.

⁷⁴ Dz. U poz. 1369.

⁷⁵ Znak DSR-XIIa.5203.26.2023.TR.

Celem działania było włączenie inwestycji C2.1.2 w długoterminową strategię cyfryzacji edukacji poprzez coroczny zakup komputerów dla uczniów IV klas dla każdego rocznika.

Ponadto Zastępca Dyrektora BM wyjaśnił, m.in., że pierwszy zakup laptopów dla klas IV miał być finansowany z inwestycji C2.1.2. a kolejne z budżetu państwa, co sankcjonować miała procedowana ustawa o rozwoju kompetencji uczniów i nauczycieli.

Mechanizm zakupu komputerów dla klas IV oraz nauczycieli został potwierdzony regulacjami wprowadzonymi ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o wsparciu rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli. Regulacja ta wskazuje przekazanie do dyspozycji uczniów laptopy poprzez przekazanie ich do organów prowadzących szkołę (jest to zgodne z zapisami KPO), a następnie - umową użyczenia lub własności - na rodziców uczniów klas IV.

(akta kontroli str. 3990-4059, 7518-7709)

Z uwagi na to, że realizacja wskaźnika uzależniona jest od wyniku rozmów Ministerstwa Edukacji Narodowej z KE na temat planu naprawczego i realizacji planowanego projektu pn. Cyfrowy uczeń, NIK odstępuje od formułowania wniosku w tym zakresie.

Ocena cząstkowa

W ramach KPO Minister Cyfryzacji jako IOR były odpowiedzialny za realizację czterech reform, w których zaplanowano do osiągnięcia 10 kamieni milowych, w tym do dnia 31 grudnia 2023 r. osiągniętych zostało sześć kamieni milowych (pięć kamieni milowych zostało wdrożonych z opóźnieniem). Ponadto, jako IOI realizował siedem inwestycji, w ramach których zaplanowano do osiągnięcia sześć kamieni milowych oraz 17 wskaźników. Minister Cyfryzacji prowadził comiesięczną sprawozdawczość z realizacji reform i inwestycji oraz sporządzał sprawozdania z wykonania planu finansowego wydzielonego rachunku dochodów państwowych jednostek budżetowych. W ramach realizacji przez Ministra Cyfryzacji jednej inwestycji stwierdzono nieprawidłowość polegającą na zakupie i oddaniu na własność laptopów dla uczniów klas IV szkoły podstawowej, co było niezgodne ze decyzją UE. Skutkiem nieprawidłowej realizacji ww. inwestycji może być uznanie poniesionych na nią wydatków za niekwalifikowalne w ramach KPO i konieczność sfinansowania ich ze środków budżetu państwa.

B. Fundusz Celowy – Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców

OBSZAR

1. Wykonanie planu finansowego

1.1 Wykonanie planu finansowego

Opis stanu faktycznego

Plan finansowy Funduszu CEPiK na 2023 r., zatwierdzony 6 marca 2023 r. był trzykrotnie zmieniany⁷⁶. Pierwsza zmiana związana była z poleceniem Prezesa Rady Ministrów z 14 kwietnia 2023 r. dotyczącym wpłaty 27 000,0 tys. zł do Funduszu Pomocy, wydanym na podstawie art. 14 ust. 22 ustawy z 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa⁷⁷. Kolejne dwie zmiany zostały dokonane z zachowaniem zasad określonych w art. 29 ust. 9-11 ufp. Zmiany te były uzasadnione i polegały głównie na zwiększeniu

⁷⁶ W dniach: 21 kwietnia 2023 r. (zmiana nr 1), 31 lipca 2023 r. (zmiana nr 2), 22 sierpnia 2023 r. (zmiana nr 3).

⁷⁷ Dz. U. z 2024 r. poz. 167, ze zm., dalej: ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy. Stosownie do art. 14 ust. 22b pkt 3 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy, zmiany w planie finansowym Funduszu CEPiK mogły być dokonane, pomimo niespełnienia wymogów określonych w art. 29 ust. 12 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, tj. min. bez uprzedniej zgody Ministra Finansów oraz pozytywnej opinii Komisji Finansów Publiczny Sejm RP.

przychodów Funduszu o kwotę 100 000,0 tys. zł z przeznaczeniem na realizację zadań Ministra Cyfryzacji związanych z informatyzacją państwa.

Dysponent Funduszu nie dokonywał zmian planu finansowego w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19.

(akta kontroli 88-101, 591-593, 604, 7518-7680)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.2 Wykonanie planu przychodów

Opis stanu
faktycznego

Łączne przychody Funduszu CEPiK w 2023 r. zaplanowano w kwocie 278 643,0 tys. zł. Zrealizowane przychody wyniosły 227 811,5 tys. zł i były niższe od planowanych w ustawie budżetowej o 50 831,5 tys. zł, tj. o 18,2%. W porównaniu do 2022 r. były wyższe o 53 015,9 tys. zł, tj. o 30,3%. Pochodziły one głównie z opłat ewidencyjnych przekazywanych przez ubezpieczycieli i stacje kontroli pojazdów oraz opłat pobranych za udostępnienie danych lub informacji z Centralnej Ewidencji Pojazdów i Centralnej Ewidencji Kierowców (166 028,2 tys. zł).

Zastępca Dyrektora Biura Ministra wyjaśnił, że zwiększenie przychodów w odniesieniu do 2022 r. jest wynikiem zmian przepisów⁷⁸ znoszących z dniem 1 lipca 2023 r. opłaty ewidencyjne pobierane i przekazywane przez stacje kontroli pojazdów przy równoczesnym zwiększeniu wartości jednostkowej opłaty ewidencyjnej przekazywanej przez towarzystwa ubezpieczeniowe.

(akta kontroli str. 70-84, 7502-7680)

Stan Funduszu CEPiK na początku 2023 r., według sprawozdania Rb-40, wyniósł 164 071,3 tys. zł i był wyższy od przewidywanego w ustawie budżetowej o 39 088,3 tys. zł, tj. o 31,3% oraz wyższy od stanu Funduszu na początku 2022 r. o 13 972,9 tys. zł, tj. o 9,3%.

Na stan Funduszu CEPiK na początku 2023 r. złożyły się:

- środki pieniężne w kwocie 124 983,8 tys. zł, w wysokości niższej w porównaniu do 2022 r. o 33 005,0 tys. zł (o 20,9%),
- należności w kwocie 42 061,6 tys. zł, wyższe niż w 2022 r. o 32 351,5 tys. zł (o 333,2%),
- zobowiązania w kwocie 2 974,2 tys. zł, niższe niż w 2022 r. o 14 626,3 tys. zł (o 83,1%).

Stan Funduszu CEPiK na koniec 2023 r., według sprawozdania Rb-40, wyniósł 106 101,5 tys. zł i był wyższy od stanu przewidywanego w ustawie budżetowej o 80 022,5 tys. zł, tj. o 306,8% oraz był niższy od stanu na koniec 2022 r. o 57 969,8 tys. zł, tj. o 35,3%.

Na stan Funduszu CEPiK na koniec 2023 r. złożyły się:

- środki pieniężne w kwocie 100 651,5 tys. zł, w wysokości niższej niż na koniec 2022 r. o 24 332,4 tys. zł, tj. o 19,5% oraz wyższej od przewidywanej w ustawie budżetowej o 74 572,5 tys. zł, tj. o 285,9%. Zastępca Dyrektora Biura Ministra wyjaśnił, że wpływ na to miał m.in.: brak zawarcia umowy na realizację projektu informatycznego modernizacji CEPiK,
- należności w kwocie 14 729,0 tys. zł, których stan był niższy niż na koniec 2022 r. o 27 332,6 tys. zł, tj. o 65%. Zastępca Dyrektora Biura Ministra wyjaśnił, że związane to jest z rozliczeniem w 2023 r. dotacji udzielonej w 2022 r.,
- zobowiązania w kwocie 9279,1 tys. zł, których stan był wyższy niż na koniec 2022 r. o 6304,9 tys. zł, tj. o 212%. Zastępca Dyrektora Biura Ministra wyjaśnił,

⁷⁸ Ustawa z dnia 26 maja 2023 r. o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1123).

że wyższy stan zobowiązań wynika z ujęcia w zobowiązaniach wartości sald nadpłat z tytułu pobranych i przekazanych opłat ewidencyjnych przez stacje kontroli pojazdów. Fundusz nie posiadał zobowiązań wymagalnych (przeterminowanych).

(akta kontroli str. 70-84, 7502-7680)

W 2023 r. Fundusz CEPiK nie otrzymywał środków w postaci dotacji oraz wpłat z budżetu państwa. Natomiast przychody Funduszu zwiększono o kwotę 100 000,0 tys. zł⁷⁹ z przeznaczeniem na realizację zadań związanych z informatyzacją państwa, która miała być wpłacona na rachunek Funduszu CEPiK przez jednostki nadzorowane przez Ministra Cyfryzacji⁸⁰. Jednostki te, zgodnie z poleceniami Ministra, wpłaciły łącznie tylko 54 000,0 tys. zł⁸¹. Zastępca Biura Ministra wyjaśnił, że (...) *polecenia wpłaty obejmowały kwoty adekwatne do potrzeb finansowych ww. funduszu na realizację przedmiotowych zadań.*

W zestawieniach należności Funduszu CEPiK, wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r., sporządzonych na podstawie ewidencji księgowej Funduszu⁸²:

- z 30 stycznia 2024 r. wykazano 16 135 zapisów na łączną kwotę należności 14 201,3 tys. zł,
- z 10 marca 2024 r. wykazano 15 803 zapisów na łączną kwotę należności 15 038,7 tys. zł.

Kwoty wykazane w ww. zestawieniach nie były zgodne z kwotami należności w sprawozdaniu Rb-40 Funduszu z 29 lutego 2024 r., w którym wykazano kwotę należności w wysokości 16 248,9 tys. zł. Zostało ono skorygowane 25 marca 2024 r., w trakcie kontroli NIK. Szczegółowe badanie 15 z 16 135 zapisów należności w łącznej kwocie 15 263,0 zł⁸³ (tj. 0,1%) wykazało, że w 10 przypadkach nie podjęto w Ministerstwie, do 31 stycznia 2024 r., działań w celu weryfikacji stanu tych należności (szczegółowy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 17-42, 46-51, 62-64, 333-590, 594-598, 978-985, 7502-7680)

W 2023 r. nie odnotowano przypadków umarzania, odraczania, rozkładania na raty oraz udzielania ulg w spłacie należności.

(akta kontroli str. 17-42)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na braku rzetelnych danych dotyczących stanu należności Funduszu CEPiK.

Dysponent Funduszu sporządził 29 lutego 2024 r. sprawozdanie Rb-40, w którym wykazał kwotę należności w wysokości 16 248,9 tys. zł. Kwota ta nie była zgodna z kwotami należności wykazanymi w sporządzonych w toku kontroli NIK, tj. 30 stycznia 2024 r. i 10 marca 2024 r., zestawieniach należności Funduszu CEPiK na dzień 31 grudnia 2023 r. Korekta sprawozdania została sporządzona, w wyniku kontroli NIK⁸⁴, 25 marca 2024 r. Wykazano w niej kwotę należności w wysokości 14 729,1 tys. zł, która po uwzględnieniu odpisów aktualizujących w wysokości 309,6 tys. zł była zgodna z kwotą należności wykazaną w zestawieniu należności z 10 marca 2024 r.

Zastępca Dyrektora Biura Ministra wyjaśnił, że różnice w sumie należności, według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r., wynikają z prowadzonych przez Ministerstwo Cyfryzacji nieustannych prac nad ustaleniem kwoty należności Funduszu CEPiK.

⁷⁹ Stosownie do art. 1 pkt 4 ustawy z 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na 2023 r. oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1586) oraz art. 4 ustawy z 26 maja 2023 r. o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw.

⁸⁰ Centralny Ośrodek Informatyki (COI) w wysokości 32 000,0 tys. zł, Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa (NASK) w wysokości 67 000,0 tys. zł i Instytut Łączności – Państwowy Instytut Badawczy (IŁ) w wysokości 1000,0 tys. zł.

⁸¹ COI – 17 280,0 tys. zł, NASK – 36 180,0 tys. zł, IŁ – 540,0 tys. zł.

⁸² Dalej: zestawienia należności.

⁸³ Wybrane w sposób celowy z zestawienia należności sporządzonego przez MC dnia 30 stycznia 2024 r., spośród należności, które powstały w 2023 r.

⁸⁴ Pismo NIK z 12 marca 2024 r., znak: KAP.410.1.1.2024/13 w sprawie wyjaśnienia różnic.

W przedmiotowym obszarze prowadzono prace polegające na weryfikacji sald i wprowadzaniu zapisów korygujących bądź uzupełniających w odniesieniu do brakujących sprawozdań z opłat ewidencyjnych sporządzanych i przekazywanych przez stacje kontroli pojazdów.

Ponadto w 10 przypadkach z 15⁸⁵ objętych badaniem, dysponent Funduszu CEPiK nie podjął do 31 grudnia 2023 r. działań w celu weryfikacji stanu tych należności. Przeprowadzona w terminie późniejszym, przez Biuro Budżetowo-Finansowe Ministerstwa, weryfikacja spraw wykazała w dziewięciu przypadkach brak należności podmiotów wobec Ministerstwa Cyfryzacji. W jednym przypadku stwierdzono, że jako należności zaewidencjonowane zostały nadpłaty⁸⁶ stacji kontroli pojazdów. Nadpłaty te w wysokości 1114,0 zł, jak wynika z wyjaśnień Dyrektora ww. Biura, po otrzymaniu od podmiotu oficjalnego pisma, zostaną zaewidencjonowane na koncie kontrahenta na poczet istniejących zaległości tego podmiotu wobec Ministerstwa.

Zastępca Dyrektora Biura Ministra wyjaśnił m.in., że Ministerstwo Cyfryzacji w obszarze należności w 2023 r. podjęło działania w odniesieniu do 30 tysięcy rozrachunków i 4,5 tysiąca kontrahentów. Działania objęły weryfikację sald, windykację należności oraz wezwania podmiotów do złożenia sprawozdań. Resort stworzył infolinię dedykowaną stacjom kontroli pojazdów, która miała przy tak licznej korespondencji, wobec tylu podmiotów oraz opublikowanych na stronie cepik.gov.pl specjalnych komunikatów wesprzeć działania wydziału rachunkowości. Do chwili obecnej wydział weryfikuje i ewidencjonuje przekazywaną przez podmioty w związku z podjętymi działaniami korespondencję. Ponadto planuje się, że podjęte w przedmiotowym zakresie działania wymagające dużego zaangażowania czasowego, w warunkach odpowiedniego wsparcia priorytetu ich finalizacji, będą mogły być zamknięte do końca bieżącego roku.

NIK zauważa, że Ministerstwo wprawdzie podejmowało działania zmierzające do ustalenia stanu należności, jednakże skala zaniechań z poprzednich okresów skutkuje tym, że wykazywany w sprawozdaniach stan należności nadal nie jest rzetelny. Dopiero po ukończeniu wszystkich działań weryfikacyjnych dysponent Funduszu będzie posiadał pełną wiedzę na temat stanu należności. W związku z powyższym, wnioski pokontrolne sformułowane po kontroli *Wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w części 27 – Informatyzacja oraz wykonanie planu finansowego CEPiK oraz Funkcjonowanie systemu informatycznego Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców (CEPiK 2.0) oraz zarządzanie Funduszem Celowym CEPiK* dotyczące kontynuowania działań mających na celu ustalenie kwoty należności oraz należności przeterminowanych Funduszu i wprowadzenie skutecznego mechanizmu ich bieżącej weryfikacji, pozostają nadal aktualne.

(akta kontroli str. 17-42, 46-51, 62-64, 333-590, 978-985, 7502-7680)

1.3 Wykonanie planu kosztów

Opis stanu
faktycznego

Koszty Funduszu CEPiK w ustawie budżetowej na 2023 r. zaplanowano w łącznej kwocie 377 547,0 tys. zł z przeznaczeniem na realizację zadań związanych z utworzeniem, rozwojem i funkcjonowaniem systemu CEPiK, a także zadań związanych z informatyzacją państwa. W porównaniu z planem finansowym na 2022 r. łączna kwota planowanych kosztów była wyższa o 90 343,0 tys. zł (o 31,5%). Zastępca Dyrektora Biura Ministra wyjaśnił, że ww. kwota planowanych do realizacji kosztów w 2023 r. w porównaniu do 2022 r. była wyższa z uwagi na zgłoszone do realizacji zadania w zakresie modernizacji systemu CEPiK.

Według sprawozdania Rb-40 w 2023 r. ze środków Funduszu CEPiK zostały poniesione koszty w łącznej wysokości 285 781,3 tys. zł, co stanowiło 75,7% kosztów

⁸⁵ Dotyczy: 15 stacji kontroli pojazdów zobowiązanych do wnoszenia opłat ewidencyjnych, o których mowa w art. 80d ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 988, ze zm.).

⁸⁶ Nadpłaty dotyczyły następujących okresów sprawozdawczych: listopada 2020 r., października 2021 r. oraz lutego 2022 r.

zaplanowanych w ustawie budżetowej. W porównaniu do 2022 r. wykazane koszty były wyższe o 124 958,6 tys. zł (o 77,7%).

Największy udział w strukturze kosztów Funduszu CEPiK miały koszty związane z rozwojem i funkcjonowaniem CEPiK w wysokości 154 367,0 tys. zł, które stanowiły 54% kosztów Funduszu (koszty bieżące 113 122,3 tys. zł oraz koszty inwestycyjne 41 244,7 tys. zł). Natomiast koszty dotyczące zadań związanych z informatyzacją państwa w wysokości 104 414,3 tys. zł, stanowiły 36,5% kosztów. Pozostałe 9,5% (27 000,0 tys. zł) poniesionych kosztów stanowiła wpłata do Funduszu Pomocy. Szczegółowy opis zrealizowanych zadań w pkt. 1.5 niniejszej części wystąpienia.

Zastępca Dyrektora Biura Ministra wyjaśnił, że główną przyczyną niepełnego wykonania kosztów był brak zawarcia umowy na realizację projektu informatycznego modernizacji CEPiK oraz niewykorzystanie rezerwy finansowej, planowanej w każdym roku przez dysponenta Funduszu CEPiK, na sfinansowanie kosztów wprowadzenia nieplanowanych wcześniej zmian w funkcjonalności systemu.

(akta kontroli str. 70-84, 88-101, 591-593, 7502-7680)

Z Funduszu CEPiK w 2023 r. udzielono Instytutowi Transportu Samochodowego – Instytut Badawczy dotacji⁸⁷ w wysokości 3272,5 tys. zł, która po uwzględnieniu zwrotów wyniosła: 3094,8 tys. zł.⁸⁸ Szczegółowa kontrola ww. dotacji wykazała, że jej przyznanie nastąpiło na podstawie umowy sporządzonej zgodnie z wymogami określonymi w art. 150 ufp, a zatwierdzenia rozliczenia dotacji dokonano zgodnie z umową oraz z art. 152 ust. 2 ufp. Tym samym zrealizowany został wniosek pokontrolny NIK, sformułowany po kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r., dotyczący dokonywania oceny sprawozdań z realizacji zadań finansowanych z dotacji oraz zatwierdzania rozliczenia dotacji w terminach określonych w ufp i procedurach wewnętrznych.

(akta kontroli str. 102-332, 603)

Szczegółowym badaniem objęto prawidłowość realizacji kosztów Funduszu CEPiK, (w tym prawidłowość wyboru trybów udzielania zamówień publicznych oraz stosowania wyłączeń ustawy pzp) w łącznej kwocie 103 341,6 tys. zł (bieżących 72 178,7 tys. zł oraz majątkowych 31 162,9 tys. zł), co stanowiło 36,2% kosztów poniesionych w 2023 r. z Funduszu CEPiK. Próba kosztów została dobrana na podstawie zapisów wygenerowanych z systemu księgowego Funduszu, metodą monetarną (MUS) i obejmowała 37 dowodów księgowych.

Badanie kosztów wykazało, że dokonywano ich zgodnie z planem finansowym oraz umowami, na zakupy i usługi służące realizacji celów Funduszu oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Po kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r., NIK wnioskował o przeprowadzanie kontroli merytorycznej dokumentów księgowych w terminach określonych w regulacjach wewnętrznych. W zbadanej próbie dowodów nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie, co świadczy o zrealizowaniu ww. wniosku pokontrolnego.

Prawidłowość zastosowania wyłączeń wynikających z ustawy pzp oraz przestrzegania regulaminu zamówień publicznych Ministerstwa Cyfryzacji, skontrolowano w odniesieniu do trzech postępowań o udzielenie zamówienia publicznego o łącznej wartości brutto 916,9 tys. zł⁸⁹, w tym dwóch zamówień udzielonych bez zastosowania ustawy pzp na podstawie art. 10 ust. 2 pkt 3 tej

⁸⁷ Na Realizację zadań związanych z funkcjonowaniem i rozwojem elektronicznego katalogu marek i typów pojazdów homologowanych oraz dopuszczonych do ruchu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na lata 2021-2023.

⁸⁸ ITS zwrócił 30 października 2023 r. kwotę 0,15 zł, 15 stycznia 2024 r. kwotę 132 952,50 zł (w tym: niewykorzystana część dotacji 132 766,60 zł, odsetki 185,90 zł) oraz 4 marca 2024 r. kwotę 45 823,04 zł, w tym kwotę 44 948,04 zł w związku z naruszeniem postanowienia umowy i dokonaniem płatności z rachunku dotacji 12 stycznia 2024 r. tytułem refundacji kosztów pośrednich, podczas gdy wykorzystanie środków dotacji miało nastąpić do 31 grudnia 2023 r. oraz kwotę 875,00 zł tytułem odsetek od kwoty 44 948,04 zł.

⁸⁹ Kwota w całości poniesiona w 2023 r.

ustawy⁹⁰ oraz jednego na podstawie art. 129 ust. 1 ustawy pzp⁹¹. Nie wykazano nieprawidłowości.

Dysponent Funduszu CEPiK dokonał terminowo wpłaty 27 000,0 tys. zł do Funduszu Pomocy. Zastępca Dyrektora Biura Ministra wyjaśnił, że przekazanie środków nie miało wpływu na realizację zadań w 2023 r.

(akta kontroli str. 17-42, 70-84, 88-101, 591-593, 7518-7680)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.4 Gospodarowanie wolnymi środkami

Stan środków pieniężnych Funduszu CEPiK, wg sprawozdania Rb-40, na koniec 2023 r. wyniósł 100 651,5 tys. zł i był niższy w porównaniu do 2022 r. o 24 332,4 tys. zł, tj. o 19,5%. Kwota ta w całości została przekazana Ministrowi Finansów w zarządzanie.

W 2023 r. dysponent Funduszu CEPiK założył 10 lokat terminowych na okres od 18 do 81 dni na łączną kwotę 569 000,0 tys. zł⁹², gdzie średnia z 12 miesięcy lokowanych środków oraz środków przekazanych Ministrowi Finansów w zarządzanie wyniosła 1 732 590,4 tys. zł na miesiąc, w tym lokat overnight 1 675 690,4 tys. zł. W 2023 r. uzyskano z tego przychody w łącznej wysokości 8224,3 tys. zł⁹³. Wolne środki lokowano z zachowaniem ufp oraz Instrukcją kontroli i obiegu dokumentacji finansowej w Ministerstwie Cyfryzacji⁹⁴. Nie wystąpiły przypadki złożenia dyspozycji wcześniejszego zwrotu środków przekazanych w zarządzanie terminowe.

Dyrektor BBF wyjaśniła, że dyspozycje przekazania środków w zarządzanie terminowe nie wpłynęły na terminową realizację zadań. Ponadto Zastępca Dyrektora Biura Ministra wyjaśnił, że stan wolnych środków w relacji do kosztów był uzasadniony i wynikał m. in. z braku zawarcia umowy na realizację projektu informatycznego modernizacji CEPiK.

(akta kontroli str. 17-42, 70-84, 7502-7709)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Opis stanu
faktycznego

1.5 Realizacja zadań

Zadania związane z Systemem CEPiK były realizowane w ramach działania *Utrzymanie, udostępnianie, eksploatacja i rozwój systemu informatycznego CEPiK*, którego celem było zapewnienie wymaganego poziomu dostępności systemu CEPiK dla podmiotów uprawnionych (użytkowników).

Efekty rzeczowe prowadzonych działań z Funduszu CEPiK w 2023 r. to m.in.:

- budowa ekosystemu środowisk testowych na administrowanie Zintegrowanej Infrastruktury Rejestrów roku (6 862,4 tys. zł),
- modernizacja centralnej ewidencji pojazdów (CEP) z wydzielonym w ramach niej obszarem ewidencji pojazdów służbowych (CEP-S) w celu przygotowania docelowego rozwiązania dla wszystkich użytkowników systemu wraz z budową aplikacji front-end (3035,8 tys. zł),

⁹⁰ Dotyczy zlecenia w 2023 r. Centralnemu Ośrodkowi Informatyki (COI) w ramach umowy 1546/DZS/23 zakupu i dostawy oprogramowania IBM Datapower Virtual Appliance wraz ze wsparciem technicznym na łączną kwotę 169,60 tys. zł oraz zlecenia COI w ramach umowy 2428/DZS/22 realizacji zadań wsparcia w prowadzeniu postępowań administracyjnych w zakresie udostępnienia danych w trybie teletransmisji z rejestru PESEL, RDP, RDO i RDK oraz opiniowania spełnienia wymogów przez organy i podmioty ubiegające się o udostępnianie tych danych na łączną kwotę 540,30 tys. zł.

⁹¹ Na obsługę infolinii, konsultacje online w narzędziu chat i chatbot oraz wsparcie konsultantów poprzez narzędzia CRM na łączną kwotę 206,90 tys. zł.

⁹² Z oprocentowaniem lokaty wynoszącym odpowiednio: 6,03%, 6,11%, 6,03%, 5,97%, 5,99%, 5,97%, 5,96%, 5,9%, 5,27%, 5,08%.

⁹³ Przychody wyniosły od depozytów overnight – 4758,0 tys. zł i od lokat terminowych – 3466,3 tys. zł.

⁹⁴ Przyjęta zarządzeniem nr 17 Dyrektora Generalnego Ministerstwa Cyfryzacji z 29 grudnia 2023 r.

- dostosowanie CEPiK do tworzenia i dystrybucji dokumentów tymczasowych elektronicznych praw jazdy (2952,0 tys. zł),
- rozbudowa certyfikowanego systemu bezpiecznej łączności przeznaczonego do przetwarzania informacji niejawnych w postaci zakupu szyfratorów, sprzętowych modułów bezpieczeństwa, urządzeń sieciowych i peryferyjnych oraz licencji (1906,1 tys. zł),
- realizacja prac związanych z dostosowaniem RESPER do RESPER 2.0, który pozwala na wymianę danych z innymi państwami członkowskimi Unii Europejskiej na potrzeby procesu wydawania, wymiany oraz przedłużania ważności praw jazdy (601,9 tys. zł),
- dostosowanie CEPiK do gromadzenia danych o zezwoleniach na odstępstwo od warunków technicznych (379,0 tys. zł),
- stworzenie mechanizmu w CEP i CEK dotyczącego zmiany statusu dokumentów mObywatel (140,9 tys. zł),
- wykonanie analizy biznesowej w zakresie zasilania CEP danymi przez stacje demontażu (210,1 tys. zł),
- realizacja prac związanych z uzupełnieniem w CEP danych o normie EURO (128,5 tys. zł).

(akta kontroli str. 17-42, 70-84, 7518-7680)

Dysponent Funduszu CEPiK opracował na 2023 r. szczegółowy plan rzeczowo – finansowy dotyczący realizacji ustawowych celów i zadań Funduszu. Główne zadania, które nie zostały zrealizowane dotyczyły:

- zawarcia umowy na modernizację systemu CEPiK,
- zakupu nowych licencji z 12 miesięcznym wsparciem dla IBM DB2 (przeniesione do realizacji w ramach umowy 231/C/DUC/2023),
- dostawy urządzeń szyny danych ESB oraz serwerów systemu kolejującego wraz z niezbędnymi licencjami oraz wsparciem technicznym na okres 36 miesięcy (przeniesione do realizacji w ramach umowy 231/C/DUC/2023),
- dostawy, montażu i uruchomienia dwóch macierzy dyskowych wraz ze wsparciem technicznym (przeniesione do realizacji w ramach umowy 231/C/DUC/2023),
- budowa ekosystemu środowisk testowych (umożliwienie przeprowadzenia testów: wydajnościowych, przełączeniowych, integracyjnych, funkcjonalnych oraz odtworzeniowych). Zadanie w części zostało przeniesione do realizacji w 2024 r.

Dysponent Funduszu CEPiK nie opracował wewnętrznych procedur analizy wykonania planów rzeczowo-finansowych, a pomiar realizacji celów i zadań był dokonywany, według wyjaśnień Zastępcy Dyrektora Biura Ministra, na bieżąco *poprzez analizę zaplanowanych zadań na dany rok, w szczególności realizacji zmian mających wpływ na funkcjonowanie systemu informatycznego CEPiK*. Ponadto Zastępca Dyrektora wskazał, że *dotychczasowy przebieg analizy wykonania planów rzeczowo-finansowych zostanie spisany w formie procedury wewnętrznej*.

Dysponent Funduszu CEPiK sprawował bieżący nadzór nad CEPiK polegający m.in. na:

- analizie prawidłowości wykorzystania środków finansowych i zakresie realizowanych zadań,
- analizie poniesionych kosztów weryfikowanych na podstawie zapisów umów realizowanych przez Departament Transformacji Cyfrowej,
- analizie wysokości przychodów pochodzących z opłat ewidencyjnych.

Do 31 grudnia 2023 r. nie została podpisana umowa pomiędzy Ministerstwem, COI i Polską Wytwórną Papierów Wartościowych S.A. (dalej: PWPW) na dokończenie budowy systemu CEPiK w zakresie CEK 2.0. (szczegółowy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 17-42, 55-59, 70-84, 7518-7680)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na dalszym niepodjęciu przez dysponenta Funduszu CEPIK skutecznych działań zmierzających do zakończenia budowy systemu CEPIK w zakresie CEK 2.0., co NIK ocenia jako nierzetelne.

Pismem z 29 czerwca 2021 r., Pan Janusz Cieszyński – Sekretarz Stanu w KPRM poinformował Prezesa NIK m.in., że (...) *Na podstawie przedstawionej rekomendacji Zespołu Roboczego KPRM oraz zewnętrznych ekspertów 23 marca 2021 r. przyjął ofertę PWPW S.A. Na dzień dzisiejszy merytorycznie uzgodniono roboczo zakres umowy. Aktualnie projekt umowy jest opiniowany przez zespół radców prawnych PWPW S.A. Powyższe wprost realizuje zalecenie NIK a działania KPRM skupione są obecnie na finalizacji prac umożliwiających podpisanie umowy na wykonanie systemu CEK 2.0, co z kolei przybliży termin realizacji i zakończenia całego projektu CEK 2.0.*

W kontroli NIK, Wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w części 27 – Informatyzacja oraz wykonanie planu finansowego Funduszu CEPIK, ustalono, że Minister Cyfryzacji rozpoczął uzgodnienia z PWPW i COI, w zakresie projektu umowy na realizację projektu informatycznego modernizacji CEPIK. Pierwszy projekt umowy bez załączników został przekazany do PWPW i COI 31 maja 2022 r. W kolejnych miesiącach prowadzono uzgodnienia merytoryczne nad umową oraz załącznikami. Dnia 30 grudnia 2022 r. KPRM przekazała uzgodniony projekt umowy do zaopiniowania przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej, Centralne Biuro Antykorupcyjne oraz Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Sekretarz Stanu poinformował, że zawarcie umowy na realizację projektu informatycznego modernizacji CEPIK planowane jest w drugim kwartale 2023 r.

Minister Cyfryzacji, pismem z 25 stycznia 2024 r. poinformował Prezesa NIK o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych po kontroli NIK *Funkcjonowanie systemu informatycznego Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców (CEPIK 2.0) oraz zarządzanie Funduszem Celowym CEPIK.* W piśmie tym Minister wskazał, że *dotychczasowe efekty trwających ponad 1,5 roku negocjacji i uzgodnień są aktualnie poddawane rewizji przez Ministerstwo Cyfryzacji. W ocenie MC pilnej weryfikacji wymaga bowiem dotychczas przyjęte podejście do realizacji projektu w trybie trójstronnej umowy, która pomimo ogromnego nakładu pracy, intensywnych konsultacji i uzgodnienia jej finalnej treści w ramach 86 wersji Umowy z Wykonawcami, w szczególności z PWPW S.A., do tej pory nie została podpisana. W zaistniałej sytuacji w celu osiągnięcia oczekiwanego rezultatu tj. dokończenia budowy CEPIK2.0, po dokonaniu rewizji nie można wykluczyć przyjęcia alternatywnego podejścia do sposobu realizacji przedsięwzięcia tj. w trybie in-house z wykorzystaniem zasobów własnych Ministerstwa Cyfryzacji i Centralnego Ośrodka Informatyki. Uwzględnione powinny przy tym zostać, wypracowane z udziałem interesariuszy projektu - w szczególności Starostw - procesy biznesowe, które wspierać będzie zmodernizowany system CEPIK zarówno w obszarze CEK2.0 jak i CEP2.0.*

Jednocześnie Zastępca Dyrektora Biura Ministra m.in. wyjaśnił, że (...) *31 marca 2023 r. MC, COI i PWPW zawarły porozumienie o współpracy dotyczące współpracy w obszarze:*

- Budowy, rozwoju, wdrażaniu i utrzymaniu CEK w wersji 2.0,
- Rozwoju CEP w wersji 2.0,
- Budowy, rozwoju i wdrożeniu aplikacji systemu CEPIK 2.0 (tzw. Cienkiego Klienta) w starostwach.

W związku z powyższym, jedynym powodem niepodpisania przedmiotowej umowy był brak jej zatwierdzenia przez Zarząd PWPW, mimo zakończonych wcześniej negocjacji cenowych oraz ustaleniu przez Strony zapisów umowy. (...) Obecnie prowadzone są rozmowy z nowym Zarządem PWPW oraz Przedstawicielami COI, dot. rewizji dotychczas wypracowanej formuły realizacji projektu informatycznego

modernizacji CEPIK. W dniu 6 marca br. w siedzibie MC odbyło się spotkanie, podczas którego Strony wspólnie uzgodniły zakończenie tej weryfikacji w drugim kwartale br. i tym samym wypracowanie i przedstawienie finalnej formuły realizacji projektu, angażując COI oraz PWPW, jako głównych wykonawców.

NIK ponownie zauważa, że budowa CEPIK 2.0 trwa już ponad 10 lat. Dysponent Funduszu CEPIK, pomimo wielokrotnych zapewnień o realizacji wniosku NIK, nie podjął przez kolejne lata skutecznych działań zmierzających do zakończenia jego budowy. W 2023 r. koszty związane z rozwojem i funkcjonowaniem CEPIK stanowiły 54% poniesionych kosztów Funduszu⁹⁵, pomimo że zgodnie z art. 80d ust. 5 ustawy z 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym⁹⁶, finansowanie jego budowy, rozwoju i funkcjonowania stanowi podstawowe zadanie Funduszu. Podjęte przez Ministra Cyfryzacji przez ostatnie lata prace w zakresie modernizacji systemu CEPIK okazały się nieskuteczne, a wniosek pokontrolny NIK, dotyczący podjęcia przez dysponenta Funduszu CEPIK skutecznych działań zmierzających do zakończenia budowy systemu CEPIK w zakresie CEK 2.0, pozostaje nadal aktualny.

(akta kontroli str. 17-42, 55-59, 70-84, 7518-7680)

OCENA CZĄSTKOWA

Minister Cyfryzacji sporządził plan finansowy Funduszu CEPIK zgodnie z zasadami określonymi w ufp, a szczegółowa kontrola wybranych kosztów wykazała, że zostały one poniesione na zakupy i usługi służące realizacji celów oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. Dysponent nadal nie podjął skutecznych działań zmierzających do zakończenia budowy CEPIK 2.0, tym samym nie zrealizował wniosków pokontrolnych NIK z lat wcześniejszych. Nie posiadał nadal rzetelnych danych zgodnych ze stanem faktycznym na temat stanu należności Funduszu CEPIK, co świadczy o niezrealizowaniu kolejnych wniosków pokontrolnych NIK sformułowanych po kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. oraz po kontroli *Funkcjonowanie systemu informatycznego Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców (CEPIK 2.0) oraz zarządzanie Funduszem Celowym CEPIK.*

OBSZAR

2. Sprawozdawczość Funduszu Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania sprawozdań z wykonania planu finansowego Funduszu CEPIK za 2023 r.⁹⁷:

- z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego (Rb-33),
- z wykonania planu finansowego funduszu celowego Fundusz – Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców (Rb-40),
- z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego w układzie zadaniowym za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r. (Rb-BZ2).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdanie w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2023 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli str. 11-42, 60-64, 605-626, 969-976, 1085-1128, 7518-7680)

⁹⁵ Koszty związane z rozwojem i funkcjonowaniem CEPIK stanowiły w 2022 r. – 64,3%, w 2021 r. – 43,9%, w 2020 r. – 34,8%, poniesionych w danym roku kosztów Funduszu.

⁹⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 1047, ze zm.

⁹⁷ Sporządzonych 25 marca 2024 r.

Do dnia zakończenia czynności kontrolnych w ramach Funduszu dokonano korekt sprawozdań Rb-33 za IV kwartał 2023 r. i Rb-40 za miesiąc grudzień 2023 r., w których skorygowano m.in. wartości należności z tytułu opłat ewidencyjnych przekazanych przez stacje kontroli pojazdów.

(akta kontroli str. 769-1036, 1085-1128, 7424-7429)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez dysponenta Funduszu CEPiK sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych (Rb-Z).

Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo, a kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych dysponenta Funduszu CEPiK były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

OBSZAR

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Niezwłoczne dokonywanie blokad środków w przypadku stwierdzenia, że nie zostaną one wykorzystane.
2. Sporządzanie planu rzeczowo-finansowego wydatków w ramach części 27, w szczególności w zakresie wydatków majątkowych.
3. Ujmowanie w sprawozdaniu Rb-27 dysponenta III stopnia należności spornych.
4. Terminowe publikowanie ogłoszenia o wykonaniu umowy w Biuletynie Zamówień Publicznych.
5. Zatwierdzanie rozliczania dotacji w terminach określonych w ufp.
6. Ustalenie kwoty należności oraz należności przeterminowanych Funduszu i wprowadzenie skutecznego mechanizmu ich bieżącej weryfikacji.
7. Podjęcie skutecznych działań mających na celu dokończenie budowy systemu CEPiK w wersji 2.0.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie⁹⁸ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

⁹⁸ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 24 kwietnia 2024 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Michał Jędrzejczyk

/-/

.....
podpis

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonał:

Dyrektor
Departamentu Administracji Publicznej
Najwyższej Izby Kontroli
Bogdan Skwarka

/podpisano elektronicznie/